

Not delivered return to:
"GLASILO K. S. K. JEDNOTE"
1004 N. Chicago Street
JOLIET, ILL.
Return Postage Guaranteed.
The largest Slovenian
Weekly in the United
States of America.
Issued every
Wednesday
Subscription rate:
For members yearly.....\$1.20
For non members.....\$2.00
Foreign Countries.....\$3.00
Telephone 1048

GLASILO K. S. K. JEDNOTE
DELO
OFFICIAL ORGAN
IZOBRAZBA
OF THE GRAND CARNIOLIAN SLOVENIAN CATHOLIC UNION
Entered as Second-Class Matter December 9, 1920, at the Post Office at Joliet, Illinois, Under the Act of August 24, 1912

Največji slovenski tednik
v Združenih državah.
Izhaja vsako sredo.
Naročnina:
Za člana, na leto.....\$1.20
Za nečlane.....\$2.00
Za izposojnino.....\$3.00
NASLOV
uredništva in upravnitva je:
1004 N. Chicago Street,
Joliet, Ill.
Telefon: 1048

ACCEPTANCE FOR MAILING AT SPECIAL RATE OF POSTAGE PROVIDED FOR IN SECTION 1103, ACT OF OCTOBER 3, 1917, AUTHORIZED ON MAY 22, 1918.
Štev. 34. No. 34. JOLIET ILL., 23. AVGUSTA (AUGUST) 1922. Leto VIII. — Volume VIII.

Razne vesti.
Predsednik Harding pred kongresom.
Washington, D.C. 18. avg. — V svoji poslanici na kongres je danes predsednik Harding pred vsem omenil stavko premogorjev in železnikarjev, z opombo, da bo uporabil vso vladno silo v svrhu obratovanja železnice in premogovnikov. V tej zadevi je Harding ostro nastopil, trdeč, da naj se ustavne pravice v deželi spoštuje, sokrivce pa kaznuje.
Predsednik je osebno prečital svojo poslanico pred zbranimi senatorji in kongresniki. Naglašal je, da bo vlada skušala izdelati potrebne postave v prilog delavcev, da naj bi imeli pravico do dela že pod temi, ali drugimi pogoji.
V to svrhu naj vlada izdela potrebne zakonske načrte, ki se bodo ozirali na sledeče:
1.) Imenuje naj se posebno komisijo v svrhu preštudiranja splošnega položaja po raznih premogovnih okrajih. Ta komisija naj določi primerno plačilno lestvico.
2.) Vlada naj nastavi posebno agencijo, ki bi kupovala in prodajala premog ter na ta način zabranila profitarstvo.
3.) V znani Esch-Cumminsovi postavi naj se dovoli železničarjem delavskemu svetu več moči in pravice, da bodo sklepali in odločali tega sveta odločili.
4.) V Kelloggovem zakonskem načrtu naj se poostri točko v svrhu kazni tujcev (inozemcev) v slučajih stavljanja.
5.) Vlada naj bolj ostro nastopa v slučajih stavljanja iz gredov, kakor so se n. pr. nedavno vršili v Herrin, Ill.
Tekom čitanja svoje poslanice je predsednik Harding žel najbolj buren aplavz, ko je omenil, da ne sme niti mala skupina železniških mogotcev (ravnateljev) tako tudi ne velika skupina stavkajočih železnikarjev delati ovire pri prometu na železnicah in po premogovnikih. Dalje je omenil, da ima v obče vsak človek v Ameriki prosto voljo delati, ali pa ne delati, vendar naj se v slučaju stavk ne poslužuje nasilja.

Tarifna predloga sprejeta.
Washington, D. C., 19. avg. — Po 17 tednov trajajoči hudi debati je bila danes McCumberjeva tarifna predloga v senatski zbornici sprejeta z 48 proti 25 glasovi; izmed vseh republikanskih senatorjev je glasoval proti samo sen. Borah iz države Idaho.
Na podlagi novega tarifnega zakonskega načrta, bo imela vlada na leto za 400 milijonov dol. več dohodkov.
Obupen čin slovenskega premogarja.
Denver, Colo., 14. avg. — Ko se je premogar Andrej Pogačar, živeč v Walsenburg, Colo., pred večerajšnjim vozil na avtomobilu v spremstvu nekega mladega dekleta, je lokomotiva na nekem križišču zadela v avto in njegovo spremljevalko na mestu usmrtila. To je Pogačarja tako užalo, da si je vsled obupa večeraj tudi sam končal življenje.

K stavki premogorjev v Illinoisu. Uspehi skupne konference.
Chicago, Ill., 21. avgusta. — Mir povodom stavke premogorjev v državi Illinois se bliža koncu. — Tako se je izjavil Frank Farrington, predsednik unije premogorjev v državi Illinois po prvi skupni konferenci "velike trojice", oziroma odseka premogorjev in operatorjev.
Operatorji so se po Farringtonem zatrdili v doli, ker v novi nameravani pogodbi več ne zahtevajo prisilne arbitracije. Vse kaže na to, da bo do prihodnjega toka ošežen popoln sporazum.
Člani te važne konference so: Frank Farrington, predsednik unije premogorjev za državo Ill.; Harry Fishwick podpredsednik in Walter Nesbit, tajnik. Operatorje pa zastopajo R. Miller; W. K. Kavanaugh in Harry Adams.
Poročila iz raznih držav.
Terre Haute, Ind., 21. avg. — Kakor kažejo okoliščine bo premogarska stavka v državi Indiana kmalu izravnana. Med zastopniki premogorjev in operatorjev je prišlo do sporazuma v svrhu imenovanja posebnega pododseka, ki bo izdelal novo pogodbo ali plačilno lestvico.
Sagin, Mich., 21. avg. — Po 5 mesečnem odmoru se je v premogovnikih države Mich., zopet danes pričelo z delom. Kakor se poroča, se je večina stavkarjev zopet vrnila na svoja mesta; tekem srede tedna bo obratovanje po raznih premogovnikih zopet normalno.
Des Moines, Iowa, 21. avg. — V rudnikih države Iowa se bo pričelo zopet z delom prihodnje srede. Premogarji so odobrili sklep narodne konference premogorjev vršeče se te dni v Clevelandu. Med tukajšnjimi premogarji in operatorji je bila danes podpisana nova pogodba.
Pittsburgh, Kans., 21. avg. — Ker so lastniki 25 manjših premogovnikov s premogarji že minuli teden podpisali novo pogodbo, se je z delom po rovih zopet danes pričelo.

Konferenca antracitnih premogorjev odgodena.
Philadelphia, Pa., 19. avg. — Skupna konferenca antracitnih premogorjev in operatorjev, vršeča se danes v tem mestu je bila do prihodnjega ponedeljka (21. t. m.) odgodena, ker ni bilo mogoče doseči zaželenega sporazuma.
Stavka železniških delavcev v Jolietu.
V Jolietu stavka nad 1300 železniških delavcev. Ker je vlada semkaj poslala cel pešpolk vojaštva, ki stražijo progo in delavnice, so se stavkarji bdnili v Springfield s prošnjo, da naj se vojaštvo tukaj odstrani. Tej želji stavkarjev pa oblasti nočejo do cela ugoditi; pač so pripravljene nadomestiti vojaštvo s civilnimi stražniki, kar pa stavkajoči železnikarji tudi ne odobravajo; vsled tega se bo s stavko nadaljevalo.

Gozdni požari v Minnesoti.
Duluth, Minn., 17. avg. — V severnem delu Minnesote, obojito v St. Louis okraju so se te dni pojavili zopet veliki gozdni požari, ki ogrožajo razne naselbine. Pri Corbinu in Iron Junction, nedaleč od Eveletha je moralo mnogo farmerjev zbežati na varno, kajti ogenj divja vedno hujše. Tudi iz Kinneya in Eveletha se poroča, da ljudstvo trumoma beži pred gozdnim požarom. V Hibbingu je vse staro, in mlado zaposljenost z gašenjem da bi ogenj ne zajel naselbine; najhujše divja gozdni požar v Little Swan okraju. V kolikor se je zamoglo dognati, je bilo doslej že 10 oseb vsled požara do smrti ponesrečenih.
Največja višja šola v deželi.
Hibbing, Minn., 17. avg. — Kakor znano, je Hibbing najbogatejša vas v Združenih državah po svojih ogromnih skladih železne rude. To je napolnilo stanovanee in davkoplačevalce, da so sklenili zgraditi največjo in najdražjo višjo šolo v svoji sredini. Gradba te šole se bliža že h koncu, da bo drugi mesec že slovesno otvorjena.
Stroški gradbe te krasne višje šole bodo znašali tri in pol milijonov dolarjev; prostora v 80 učilnih sobah bo za 3500 dijakov in dijakinj; poleg 4 razredov bo otvorjen tudi poseben "junior" oddelek za zdravilstvo.
Novi župan v Jolietu.
Ker je dosedanji župan Thomas Gorey te dni resigniral, da prevzame s 1. sept. pri E. J. & E. železnici mesto detektiv, načelnika, bo na prihodnji seji občinskega sveta (2. sept.) imenovan njegov naslednik. Kot kandidate za to mesto se omenja več mož in sicer: Robert Pileherja, John L. Carlsona, Wm. Kempa in Frank Friedricha; eni pa želijo, da bi zopet zavzel to mesto znani Wm. C. Barber, bivši, že večletni župan. Novoimenovani župan ostane v svojem uradu samo še dobrih 8 mesecev, ko poteče njegov uradni termin; pri letošnjih jesenskih volitvah bo namreč ljudstvo volilo tudi novega župana za dobo prihodnjih 4 let.

Žganje skrito v cerkvi.
Bristol, Va. — Iz strahu pred oblastjo so tihotapeci žganja v naselbini West Jefferson skрили v pritličje tamošnje baptistovske cerkve 20 galon viske in borovničevca. Ker je med službo božjo prihajal popojen vonj v cerkev, so navzoči verniki preiskali pritličje in našli skrito žganje, katero so končno oblasti zaplenile.
Prijatelji nemščine.
Winona, Minn., 20. avg. — Ker je 19 dijakov tukajšnje višje šole naprosilo šolski odsek za zopetno uvedbo pouka nemščine, jim bo to zopet dovoljeno. Nemški poduk na tukajšnji šoli je bil namreč izključen že iz za časa minule svetovne vojne.

Nov Wrigleyev nebotičnik v Chicagu.
Lastnik znane tovarne prežvekovalnega guma (Chewing gum) Wm. Wrigley ml. ima v Chicagu najmodernejše in največje poslopje za pisarne. Isto se nahaja na krasni Michigan Ave. v bližini mestnega pomola ob michiganskem jezeru. Ker namerava ta milijonar poleg sedanjega nebotičnika postaviti še enega in sicer na severni strani, je te dni naredil pogodbo za najemnino onega zemljišča, ki bo trajala 198 let. Prostor je 86 čevljev ob Michigan Ave., 120 čevljev zapadno ob Rush cesti, 225 čevljev ob Austin Ave. in 212 ob Water cesti, tako da znaša skupna prostornina zemljišča 22,500 štirjaskih čevljev. Kupna, oziroma najemninska pogodba je bila narejena za \$1,700,000 ali \$80,000 za 1 štirjaski čevelj.
Zanimiva statistika.
V Združenih državah se z delom preživlja nad 5 milijonov žensk; 90 odstotkov izmed vdov nima zahtevanih udobnosti pod lastno streho, 32 odst. pa nima niti glavnih potrebščin za življenje. 89 odstotkov izmed umrlih moških (mož) ne zapusti ničesa; 95 odst. pa prav malo. Več kot 2 milijona dečkov in deklic pod 16 let starih mora delati, da se preživljajo, namesto da bi pahal v šolo. To je nekaj žalostnih podatkov iz naše bogate in napredne dežele.
Nepošteni mestni uradniki.
Chicago, Ill., 21. avg. — Po večmesečni preiskavi je prišlo državno pravdnništvo na sled veliki tatinski manipulaciji, katero je izvrševal mestni odsek, pod bivšim predsednikom tega odseka Davisom in podpreds. Severinghausom. Primankljaj v računskih knjigah znaša nad \$800,000.
Bivši šolski svet je kradel in goljufal kar na debelo s tem, da je višal in popravljaj plače učiteljev, računaj za nepotrebne popravke poslopij velikanske svote in kupoval povsem nepotrebne stvari. Država bo postavila vse prizadete člane šolskega odseka pred poroto.

Čuden slučaj.
Colorado Springs, Colo., 16. avg. — Včeraj popoldne je priredila večja družba mladih fantov izlet v Cheyenne gorsko sotesko na Sentinel skalnato pečino. Med izletniki je bil tudi 16 letni Elmo Allison, ki se je prekuenil 200 čevljev globoko v prepad ravno pred svojo mater, ki je istočasno stala na onem mestu pod skalo.
Veselje v Johnstown, Pa.
Johnstown, Pa., 19. avg. — Ker je mestna voda tukaj skrajno slaba in nezdrava, je župan Josip Cauffiel dovolil, da se sme po gostilnah in hotelih zopet prodajati pristno pivo. To je povzročilo med devastvom tako veselje, da so začasno opustili svoje delo in danes danj dan praznujejo za boro. Župan zatrjuje, da težaki pri napornem delu ne morejo piti slabe vode.

Tajna zaprisega Ku-Klux-Klanov pred sodiščem.
Los Angeles, Cal., 16. avg. — Pred tukajšnjim sodiščem je stalo danes 36 članov tajne Ku-Klux organizacije, obtoženih nasilstva in nemirov. Pri tej priliki je okrajni pravdnik porotnikom prečital največjo skrivnost te organizacije — zaprisego, ki vsebuje okrog 800 besed. V tej zaprisegi je označeno, da mora biti pred vsem vsak član zvest podanik "nevidne vlade, in šele zatem mora biti tudi zvest vladu Združenih držav. Po končani obravnavi je nek sodnijski klerk ono zanimivo prisego ukradel in izročil Ku Klukovcem za kar se bo moral tudi zagovarjati.
66 let poročena.
Dne 15. t. m. je v Chicagu živeča zakonska dvojica Mr. in Mrs. George W. Hotchkiss obhajala 66 letnico odkar sta poročena. Oba se bližata že 98. letu starosti; oba sta še duševno in telesno zdrava. Nekemu časnikarskemu poročevalcu, ki ju je vprašal, kako živita, sta dala sledeča navodila: Nikdar se ne kregajte. Ogibajte se godrnjanja. Ohranite vedno pravo ljubezen. Vstajajte zgodaj, idite na kratek izprehod, potem pa vzemite mlačno kopaljo.
Brezvesten sin hotel prodati grobnico svojih staršev.
New York, N. Y., 16. avg. — Pred višjim sodnikom Guyem je bil danes obsojen v večletno ječo zaradi veletatvine 28 letni zapraviljivec Morton Sultz. Ker nima denarja za odvetniške stroške v svrhu priziva, je sodniku omenil da bi rad prodal \$8000.00 vredni mavzolej (grobnico) svojih staršev. Sodnik njegovi prošnji ni hotel ugoditi.
Mutasta žena zopet govori po 70 letih.
New York, N. Y., 16. avg. — V tukajšnjem židovskem zavodu za onemogle in gluhe je te dni po sedemdesetih letih zopet začela govoriti 85 let stara mutasta starica Lena Stein. Pri tem je najbolj zanimivo, da govori samo angleški. Ko je prišla kot 15 letna deklica iz Nemčije v Ameriko, ni znala drugega jezika kot nemškega in tedaj je postala tudi mutasta. Kako, da govori sedaj angleščino in da je pozabila svoj materinski jezik, tega zdravniki ne morejo razumeti.

Avtomatičen svetilnik.
Na morskem obrežju nedaleč od Londona so nedavno postavili posebne vrste svetilnik, ki ne potrebuje nobenega čuvaja. Ta svetilnik je narejen na avtomatičen način. Zvečer, ko se stemni se sam prižge, zjutraj ko pa napoči dan pa zopet sam ugasne.
Največja lokomotiva na svetu.
Rio Grande železnica je te dni dobila iz Philadelphije največjo lokomotivo na svetu, izdelano po gorskem "mogul" tipu. Lokomotiva meri v dolžini 95 čevljev, tehta 257,500 funtov in opravlja delo za dve stari lokomotivi.

Človek z zlatimi rebri.
V Breslavi na Nemškem živi neki tovarniški delavec, ki zbujaja splošno pozornost v zdravniških krogih. Ko se je navedenec še učil kleparstva, je nekoč padel visoko s strehe na tla in si polomil več reber ter razbil lobanjo. Nesrečnik je ležal neprestano 4 leta in pol v neki bolnišnici, kjer se je mogel podvreči številnim operacijam. Končno so mu zdravniki odstranili kos guile lobanje in več reber; na ono mesto v lobanji so mu položili kos platine, rebra pa nadomestili z zlatimi. Čez poldrugo leto zatem je mladenič polagoma okreval da dela sedaj v neki tovarni za cigarete.
Ker je sedanja vrednost zlata in platine na Nemškem skrajno velika, tvori ta človek z zlatimi rebri ogromno vrednost. Iz strahu, da bi ga kdo ne pobil in si prilastil njegovih zlatih telesnih delov, ga vedno en stražnik spremlja in čuva. Če bodo po njegovi smrti tudi zlata rebra pokopali ali ne, nam ni znano?
Trocky na potu v Berlin.
London, 19. avg. — Iz Berlina se semkaj poroča, da je Leon Trocky na potu v Berlin v važni zadevi z nemško vlado.
Punt vojaštva na Dunaju.
London, 19. avg. — Kakor se z Dunaja poroča se je avstrijsko vojaštvo spuntalo vsled tega, ker ne dobiva redno svoje plače. Avstrijska vlada je tako bankerotna, da ne more niti potrebnega vojaštva vzdrževati. Dalje se poroča, da namerava avstrijsko ministrstvo odstopiti.
Padanje avstrijske krone.
Dne 4. avgusta t. l. je bila na dunajski borzi največja panika; nastala vsled grožnje francozo, da bodo s silo zasedli ruhrsko ozemlje. Isti teden je padla cena tudi avstrijskih kron na najnižjo stopinjo, za 20,000 točk. Pred tednom dni 29. julija t. l. se je dobilo na Dunaju za 1 ameriški dolar 32,000 avstrijskih kron, dne 4. avgusta pa celo 60,000; kdor je torej zmenjal označeni dan \$17 so mu našli 1 milijon avstrijskih kron.
Poljska v strahu pred boljševiki.
Varšava. — Iz strahu pred napadom od strani rdeče armade in ruskih boljševikov, je poljska vlada povečala svojo armado z 250,000 na 300,000 mož. Na straži ob rusko-poljski meji je vedno okrog 30,000 poljskih vojakov.
Največje cerkve na svetu.
Katedrala sv. Petra v Rimu je tako prostorna, da lahko v njeni notranjščini sedi 54,000 oseb. Druga največja cerkev na svetu je znana katoliška katedrala v Sevilji na Španskem, ki zavzema za 40,000 sedežev prostora; katedrala v Milanu ima za 37,000 oseb sedežev; cerkev sv. Pavla v Rimu za 25,000; cerkev sv. Zofije v Parizu za 21,000.

Društvena naznanila in dopisi

VAŽNO NAZNANILO.

Iz urada tajnika društva sv. Jan. Krstn. št. 20. Ironwood, Mich.

Ker sem dobil iz gl. urada K. S. K. J. poročilo, da se je društvo št. 133 K. S. K. J. pritožilo radi nepravilne starosti k našemu društvu prestopnih članic, vas opozarjam vsled tega na sledeče:

Ker se mora naše društvo pokoriti glavnemu odboru K. S. K. J., Vam cenj. sestre tem potom naznanjam, da katera ve, da ni navedla prave starosti v prošnji za pristop v K. S. K. J., naj to popravi in v teku 90 (devetdeset) dni prinese na društveno sejo svoj krstni list. Mislim, da ta list lahko vsaka članica tekom treh mesecev dobi iz stare domovine. Če se ne boste iskazale v tem času (90 dneh) s krstnim listom Vas bo Jednota enostavno črtala na podlagi točke 119 člen XIV. Jednotinih pravil. Vsaka mora vedeti da se njena posmrtna dediščina ne bo izplačala, če ni pri pristopu v Jednoto navedla svoje prave starosti. Sam sem čul, da jih je nekaj pristopilo, katere so se dale vpisati za 4 leta mlajše, kot so v resnici. — Zares čudna navada v Ameriki; tu bi bila vsaka najrajši 18 let stara, čeravno ima že sivo glavo.

Toliko v naznanilo in blagohotno ravnanje.

Math Ritmanich, tajnik.

Društvo sv. Jožefa št. 53 Waukegan, Ill.

Pri zadnji mesečni seji dne 13. avgusta je društvo darovalo iz svoje blagajne \$10; drugih \$10 smo pa zbrali skupaj za člane štrajkarje, da se jim omogoči ostati v slavni Jednoti.

Ker so Litvine ravno tedaj korakali pred dvorano, ko smo mi zborovali, zato je bilo ne navadno malo članov pri seji. Zatorej apeliramo tu v "Glasilu" na vse naše društvenike da naj kaj darujejo za naše s brate štrajkarje, ki se bore za svoj obstanek. Niso sami krivi, da ne morejo asesmenta plačati; zato je pa naša sveta dolžnost jim pomagati. Tudi mi ne vemo kako bode se z nami; če nas kakšna usoda zadne; takrat nam pa lahko hyaležne povrnejo. Torej kdor bode kaj daroval, naj znesek prinese na dom ali pa na drugo sejo v dvorano. Imena darovalcev bodo naznanjena v Glasilu K.S.K.J. Z bratskim pozdravom,

John Umek, tajnik.

Opomba uredništva: Znesek \$20.00 je sobrat gl. tajnik v redu prejel. Hvala Vam! Imena darovalcev so priobčena v današnjem IV. izkazu.

NAZNANILO.

Druš. sv. Jožefa št. 55 Crested Butte, Colo.

Tem potom se naznanja članom našega društva, ki niso bili navzoči na zadnji mesečni seji dne 12. avg., da je članstvo izvolilo dva nova odbornika in sicer mene za tajnika in br. Josip Pecarič za blagajnika. To liko na znanje posebno onim članom, ki so izven društvenega sedeža na petnih listih. Za naprej naj se v vseh označenih zadevah obrnejo na spodaj označeni naslov.

Dalje prosim vse člane našega društva, da vsak pride na redno mesečno sejo, ako mu je le mogoče, ker imamo večkrat kako važno stvar na dnevnem redu. Torej cenj. sobratje, obiskujte bolj številno društvene seje.

S sobratskim pozdravom,
Matt Zakrajšek, tajnik.
Box 817, Crested Butte, Colo.

Iz urada društva sv. Janeza

Evang. št. 65 Milwaukee, Wis. Tem potom naznanjam članstvu našega društva, da se bodo redne mesečne seje od sedaj znanprej vršile vsako drugo nedeljo v mesecu popoldne ob 2. uri v prostorih znanega rojaka Frank Zajca 471-473. National Ave. ali v South Side Turn dvorani, in prosim članstvo da bi bolj številno prihajalo na seje kakor do sedaj.

S sobratskim pozdravom
John Baloshek, tajnik,

VABILO NA PIKNIK.

Naznanjam vsem članom dr. sv. Barbare št. 74, Springfield, Ill., da je bilo sklenjeno na zadnji mesečni seji dne 13. t. m., da priredimo piknik dne 27. avgusta, (zadnja nedeljo tekočega meseca) na Joe Logarjevi farmi. Začetek ob eni uri popoldne.

Ker je čisti dobiček namenjen v korist društvene blagajne, zato mora za to prireditel vsak član prispevati 50c.

Upamo, da se vsi člani vdeležijo in tudi vabimo vse Slovence in Slovenke iz Springfielda, da nas posetijo na tem zanimivem izletu. Za dobro godbo, fino pijačo in okusen prigrizek bo preskrbljeno, kar bo imel v oskrbi društveni odbor.

Torej, na veselo svidenje prihodnjo nedeljo! Odbor.

NAZNANILO.

Iz urada dr. Marije Magdalene št. 162 Cleveland, Ohio se opozarja vse one članice, ki mi še niso oddale svojega novega naslova ko so se preselile, ali ki "Gasila" ne dobivajo, da naj takoj podpisani tajnici naznanijo.

Vsaka sestra, ki dobi karto za obisk kake bolne članice je prošena, da to zanesljivo stori in se podpiše na dotični listini. Označite na listini, v kakem položaju ste bolno sestro našle; to je treba tudi poročati na prvi seji ali ustmeno, ali pismeno, ali pa po kaki drugi sestri; katera obiskovalka tega ne poroča, se kaznuje z globo 50c.

Ob enem opominjam cenj. članice, da bi bolj redno plačevale assesment. Članice, ki dolgujejo po 2 meseca, ali več ste prošene, da ta dolg poravnate, kakor hitro mogoče, ker drugače bom primorana ravnati se po pravilih.

Nekatere sestre še sedaj ne vedo, kdaj se lahko assesment plačuje; zato bom še enkrat na tem mestu omenila. Sejo imamo vsak prvi ponedeljek v mesecu in assesment se pa tudi pobira vsak drugi četrtlet v mesecu od 6. do 7. ure zvečer. Če pa katera sestra ne more priti ta dva omenjena dneva, lahko tudi plača na domu pri tajnici.

S sosestrskim pozdravom,
Josephine Menart, tajnica.

ZAHVALA.

Tem potom se lepo zahvaljujem vsem cenj. društvom K. S. K. J., ki so kaj darovala za Andrej Kasun-a, člana društva dr. Jurija št. 64 v Etna, Pa.

Ker je moj soprog Andrej umrl 1. julija t. l. se jaz, njegova soproga lepo zahvaljujem doli navedenim društvom za podporo v njegovi dolgotrajni bolezni. Ljubi Bog naj Vam to dobroto stotero poplača!

Z velespoštovanjem,

Agnes Kasun.

Etna, Pa., dne 16. avg. 1922.

Darovala s osledeča društva:

1.	\$ 3.00
2.	13.75
4.	3.20
13.	5.00
23.	2.00
25.	5.00
44.	5.00
50.	7.85

52.	5.00
53.	5.00
54.	2.00
57.	3.00
61.	5.00
65.	4.50
70.	2.00
74.	2.00
77.	5.00
79.	2.00
103.	5.00
108.	2.00
128.	10.00
134.	3.00
144.	5.55
153.	2.05

Skupaj\$108.40

Waukegan, Ill.

Zopet je nemila smrt potrkala na vrata naše naselbine in nam dne 10. t. m. ugrabila članico društva sv. Jožefa št. 53 K. S. K. J., Franciško Leben. Pokojnica zapuša poleg soproga tudi 3 otroke; Franciška, omožena Gröer; Louiza omožena Count in enega sina.

Društvo sv. Jožefa je pokojnico spremilo k zadnjemu počitku.

Bodi ji zemljica lahka, ter na svidenje nad zvezdami.

Poročevalec.

Forest City, Pa.

Slovenska naselbina v Forest City je zopet doživela veseli čas 40 urne pobožnosti. Še nikdar v zgodovini župnije Sv. Jožefa tukaj ni bilo tako krasne prireditve kakor sedaj. Cerkev je bila natlačena polna od nedelje pri drugi sv. maši ko je bilo sv. Rešnje Telo razpostavljeno do zaključka v torek zvečer. Ljudstvo je vedno prihajalo in odhajalo častit Jezusa v Zakramentu sv. Rešnjega Telesa in to je gotovo znak, da še vlada duh, in tudi pravi duh sv. vere med župljani sv. Jožefa v Forest City.

Častiti gospodje franciški: Rev. Father Anzelm Murn iz Clifton N. J. Father Irenej Petrič iz New Yorka in Rev. Father Honory iz Throop, Pa. so spovedovali in ob zaključku so sa zelo pohvalno izrazili o naši, tako začetni, oblateni in zaničevani naselbini.

Gotovo me sili dolžnost, da se tem potom zahvalim vsem častitim O.O. franciškanom in tudi poljskemu duhovniku gospodu Rev. Halički-ju za pomoč pri zaključku in procesiji. Častiti gospod Rev. Father Anzelm so pri dveh pridigah tako krasno naslikali življenje zemljana in ljubezna, katera bi morala vladati med njimi, zatorej zagotavljam Vas da kratak čas, katerega ste preživeli med nami v naši naselbini ne bode nikdar pozabljen in ljubi Bog naj Vam bode plačnik za vse kar ste storili za nas.

Zahvaliti se moram tudi domačemu gospodu župniku, za njih trud. Koliko požrtvovalnosti in truda ste gotovo imeli pri prireditvi in želim samo to, da bi še dolgo živeli med nami in delovali tako v korist in napredek kakor ste začeli in Bog naj Vam pomaga!

Toda ne samo 40 urna pobožnost, ampak tudi prvo sv. obhajilo katerega so prejeli naši malčki pri prvi sv. maši je povečalo dan in začetek tako krasne pobožnosti. Veliko truda so gotovo imeli gospod župnik, da so jih naučili potrebne nauke; gotovo, da ni malenkost zopet pripraviti 120 otročičkov na tako pomemben dan kakor je ravno dan prvega sv. obhajila. Zatorej ljubi stariši imejte vedno v spominu ta dan vaših malih ljubih otročičev in jih tudi vedno spominjajte na uro prvega sv. obhajila in pomagali bo ljubi Jezus, da Vaši mali ne bodo nikdar zašli na kriva pota. Tekom enega leta je v naši naselbini prejelo 206 otrok prvo sv. obhajilo. To je v resnici lepo število!

Zatorej še enkrat hvala Vam

gospodje očetje franciški in tudi Vam gospod župnik in upam da bomo še skupaj o priložnosti za čast božjo in napredek naše župnije.

J. A. D.

Waukegan, Ill.

Piknik Pevsko-dramatičnega kluba združenih društev, se je jako dobro obnesel pred zadnjo nedeljo. In kako bi se tudi ne? Predpriprave so se vršile že ves teden popreje; posebno živahno je bilo zlasti med mlajšim ljudstvom. Glavna točka celega programa je bila tekma v "indoor baseball" med skupino igralcev "Wadsworth Bulldogs" in "Prescott St. Elephants." Prvim je poveljeval Mr. John Hladnik, drugim pa Mr. August Čepon. Ker je 6. avg. deževalo, ko bi se imel piknik vršiti a se je okrog 2. ure zopet solnce prikazalo, se je vendar lepo število rojakov na veseličenem prostoru zbralo, in igra se je tudi takrat pričela ter končala v prilog Bulldogs z 8-3 točkami. Vse druge točke programa so bile preložene na prihodnjo nedeljo, le pevski zbor je zapel par narodnih lepo donečih pesmi. Naslednjo, ozir. predzadnjo nedeljo (13. avg. se je program pričel točno ob 2. uri. Prva točka je bila zopet v baseball tekmi, ki se je končala v prilog "Elephants" s 6-5 točkami. Temu so sledile razne dirke; pri vsaki dirki se je naklonilo dve nagradi. Pevski zbor je tudi to pot pokazal lep napredek; smelo trdim, da ga ni pevskega zbora tu v bližini, bodisi moški ali mešan zbor, da bi si upal tekmovati z našim. Le tako naprej. Vsa čast in priznanje vsem posameznim pevcem in pevkom, posebno pa neumorno delujočemu pevovodju Mr. Leopold Kunstu. Da ne zaidem predaleč, moram omeniti, da se je razvila lepa domača zabava z raznimi igrami ter vsakovrstnim razvedrilom. Ker se zadeva, kdo je zmagal v baseball igri še ni rešila, se je zopet ob 6. uri ista igra pričela ter končala v prilog teama "Bulldogs" s 5-4 točkami. Kaj hočemo, že samo imena morajo skoraj človeku izid igre povedati. Elephants (sloni) so takorekoč že po navadi okorni in počasni, zato ni čuda, da so jih Bulldogs (psi) prehiteli. No pa drugo leto več sreče slonom.

Zahvaliti se moram v imenu kluba vsem onim, ki so ves čas neumorno delali, in pomagali na en ali že drugi način za njihovo požrtvovalnost, ravno tako se zahvaljujem vsem udeležencem, ki so s svojo prisotnostjo počastili in navdušili vse člane in članice kluba, da bodejo s podvojeno močjo delovali za napredek, ugled in koristi Združenih društev naše naselbine.

Se nekaj bi rad izpregovoril članom in članicam Združenih društev, kakor tudi vsem rojakom naše naselbine. Vsem je dobro znano, da pevci, pevke, igralci in igralke veliko žrtvujejo; žrtvujejo svoj čas in denar. Kolikokrat imajo pota sem in tja, kolikokrat gredo na vaje itd., ko bi tudi doma radi sedeli ter počivali utrujeni od svojega dnevnega dela, a vaja je pevska ali dramatična, in iti morajo. Mislite da je to zabava do 10. — 11. ure zvečer se učiti? Ne, to je požrtvovanje. In ako se člani kluba toliko žrtvujejo, ni li tudi Vaša dolžnost, kadar klub priredi kako zabavo, da tudi vi žrtvujete nekoliko svojega prostega časa, ter da se klubove prireditve udeležite, ter s tem pripoznate zasluge in delo kluba, ter jih navdušite s svojim posetom, da v prihodnje še bolj z veseljem delujejo na polju kulture. Saj klub vas ne vabi mnogokrat, k večjem dvakrat v letu na njih lastno zabavo. Na zadnjem pikniku se je odzvalo vabilu povoljno in lepo štev. cenj.

občinstva, a lahko bi ga bilo še veliko več, ko bi se zavedali svojih dolžnosti. Zato upam in želim, da bi posvetili malo več pažnje in pozornosti Pevskemu in dramatičnemu klubu. Klub priredi 3. sept. veliko lepo igro "Deseti brat". Opozarjam vse občinstvo na to igro, da se iste gotovo udeležijo. Igra je vseskozi lepa in zanimiva; je polna zdravega humora, a tudi solze vam privabi v oči, zato ne sme nihče zamuditi te prilike.

Pozdrav vsem in na veselo svidenje 3. septembra.

Matija Ivanetič.

Poročilo iz vinorodne Kalifornije.

Cenj. čitatelje opozarjamo na današnji oglas slovenske razpošiljalne tvrdke grozdja Bakulich—Predovich Co. v Sacramento, Calif.

Mr. Walter Predovich, so lastnik tega podjetja piše dne 10. avg. sledeče:

"Letos kaže pridelek grozdja nad vse izborni vsled zelo ugodnega vremena. Trte v bližini Sacramento so tako polne, kot že več let ne in tudi grozdje je fino. Prvo dozorelo grozdje muškatele, se bo pričelo razpošiljati že v kakih 10 dneh; drugo grozdje bo pa po večini dozorelo začetkom septembra; splošno znano črno Zinfandel grozdje pa pride na trg kak teden pozneje. Dalje Mr. Predovich omenja, da bo cena grozdja letos nekaj nižja, kot je bila lani.

DOBRODELNI SKLAD

za bedne stavkajoče člane

K. S. K. J.

IV. izkaz.

Društvo sv. Cirila in Metoda št. 4 Tower, Minn. \$ 5.00
Društvo sv. Jožefa št. 53 Waukegan, Ill., darovalo iz svoje blagajne. 10.00
Člani dr. sv. Jožefa št. 53 Waukegan, Ill., darovali na seji 13. avg. 10.00
in sicer: Po \$1.00 Frank Jerina in J. Lešnjak; J. Umek daroval 75c; po 50c; J. Slovnik, F. ...
J. Škof, A. Suhadolnik, J. Jerina, J. Bogataj, J. Debeuc, F. Barle, F. Jerreb ml., J. Drašler in F. Kozina; po 25c: K. Drobnič, J. Jamnik, F. Dolene, F. Pustavrh, J. Drobnič, J. Dolinar in J. Mrlak.

Na konvenciji v Eveleth, Minn., med delegati narabrana kolekta \$45.00. Ta znesek je imel dosedaj v oskrbi brat blagajnik John Grahek. Narasle obresti znašajo \$6.75;

Skupaj\$51.75

Današnji izkaz\$76.75

Zadnji izkaz 71.00

Skupaj\$147.75

Iskrečna hvala vsem darovalcem!

Ker se je dosedaj nabrala že prilična svota, bi glavni urad isto rad razdelil v določeno svrhu. Vsled tega prosim ona krajevna društva K. S. K. J., ki imajo v svoji sredini kakega, v resnici omilovanja vrednega oženjenega člana (očeta z družino), ki je ostal vsled premo-garske stavke dolžan na assesmentih in je brez denarnih sredstev, da njegovo ime in naslov kmalu naznani na glavni urad. Pri tem povdarjam še enkrat, da se bo gornji sklad vporabil samo za najbolj bedne sobrate stavkarje z družinami. V vsakem slučaju je treba nvesti podrobnosti prizadetega člana, oziroma družine, da se bo zamogel glavni urad pri razdelitvi podpore po njih ravnati.

Josip Zalar, gl. tajnik.

Pismo Dr. Ivca iz Londona.

Predvčerajšnjim je prejel br. Jos. Zalar, gl. tajnik K. S. K. J. od našega domačina Dr. M. J.

Ivca prvo bolj obširno pismo iz Londona, ki je romalo do Joliet-a ravno 13 dni.

Dr. Ivec, ki je že pred več meseci odpotoval na Angleško v svrhu izpopolnitve svojih zdravniških študij, pravi, da se sedaj nahaja v medicinski šoli Middletex bolnišnice v središču Londona, kjer je z učenjem precej zaposlen. Tu ima priložnost opazovati številne operacije in vsakovrstne bolezni.

V onem delu mesta je še mnogo drugih bolnišnic, katere Dr. Ivec obiskuje.

Dalje opisuje Dr. Ivec največje svetovno mesto London kako je lepo, kako veliko in zanimivo v prometnem oziru in kako so Angleži uljudni. Stanovanje, življenje in obleka je v Londonu dražja kot v Ameriki.

Med tem časom se je Dr. Ivec seznanil že z mnogim uglednimi londonskimi zdravniki, kar si šteje v posebno priznanje. — Do prihodnjega leta, ko se Dr. Ivec zopet povrne v našo joliet-sko naselbino, se bo v svoji stroki še bolj izuril, tako da mu bo mogoče svoj zdravniški poklic v popolno zadovoljnost klientov izvrševati. Končno pozdravlja Dr. Ivec vse svoje znance prijatelje in sobrate v Jolietu, želeč jim vse dobro in ljubo zdravje.

NAZNANILO IN ZAHVALA.

Globoko potrtega srea naznanjam tem potom vsem sorodnikom, prijateljem in znanecem žalostno vest, da se je smrtno ponesrečil dne 30. junija moj ljubljani soprog in oče peterih otrok

STEFAN JUG.

Pokojni se je smrtno ponesrečil na križišču tračnic ko je šel domov z dela. Vlak je prisopihal z veliko naglico in popreko ko se je pokojni zavedel nesreče ga je vlak zagrabil in vrgel v veliko daljavo ter ga je ubil do smrti.

Rojen je bil leta 1882 v vasi Volče pri Tolminu na Primorskem.

Njegove telesne ostanke smo izročili materi zemlji dne 3. julija na pokopališču sv. Križa; pokopan je bil s črno sv. mašo zadušnico, katero je daroval Rev. Ciril Orendac, župnik naše slovenske cerkve sv. Trojice, kamor je pokojnik spadal.

Spadal je k dr. sv. Alojzija št. 52 K. S. K. J. Tem potom se tudi zahvaljujem slavni K. S. K. J. za točno izplačilo posmrtnine. Najiskrenejšo zahvalo izrekam Louis in Mary Dugar, ki so mi stali na strani in skrbeli takoj ob začetku nesreče; nadalje se zahvaljujem tudi cenj. dr. sv. Alojzija, ki mu je priredilo tako lep pogreb. Zahvaljujem se tudi mojim sestram ter njenim možem John in Gusti Perkovich, John in Alfred Huth, enako tudi njegovemu bratu Jakobu. Zahvaljujem se tudi onim, kateri so darovali za duhovni sopek ali sv. maše namesto cvetlic darovali so sledeči: Matija in Ivana Sinkovič \$5.00; Mike Dugar \$5.00; M. J. Vidmar \$5.00; Dr. sv. Alojzija \$40.00; Johan Boyt \$5.00; Ella Huth \$5.00; Martin Češnik \$1.00; Joseph Perkon \$1.00; Tony Gerbajs \$1.00; Joe A. Smrdel \$1.00.

Hvala tudi onim, ki so darovali vence, ter vsem onim, ki so prišli pokojnika kropit ter ga spremili k zadnjemu počitku. Tebi pa nepozabljani soprog in oče bodi lahka tuja zemlja in počivaj v miru.

Tukaj zapuša mene žalujočo ženo.

Louise Jug;

Stefanijo in Pavlina, hčere;

Louis, Julius in Arthur sinovi;

Jakob Ullman, brat.

V stari domovini pa očeta in dva brata.

Indianapolis, Ind., 14. julija 1922.

ZA RESNICO.

Osemnajst obrambnih govorov. V stolni cerkvi sv. Nikolaja v Ljubljani govoril dr. Mihael Opeka stolni kanonik

Iz zbirke: "Za resnico" v Ljubljani 1921. Založba prodajalne K. T. D. H. Ničman.

II.

Drevo iz gorčičnega zrna.

Pojdite in učite vse narode in kršćajte jih v imenu Očeta in Sina in Sv. Duha. Učite jih izpolnovati vse, karkoli sem vam zapovedal. (Mat. 28, 19—20.) S temi besedami je poslal Jezus svoje apostole širiti kraljestvo božje — sv. Cerkev — po vsem svetu. In oni so šli in so učili povsod, pravi sv. Marka in dostavlja: In Gospod je delal z njimi. (Marka 16, 20.) Resnično, Gospod je dejal z njimi! Drugače bi pač ne bilo mogoče. Po kazal sem vam, s kakšno bliskovito hitrostjo se je razširila po apostoli in njihovih učencih prva Cerkev, kako je gorčično zrno takorekoč čez noč zrastle v drevo, ki je razprostrlo svoje veje po vsem svetu in zbralo v svoji senci vsa ljudstva — vključno sili, na videz nepremagljivim zaprekam. Kaj naj rečemo, če ne: da se je to zgodilo po moči božji, na nadnaraven način, čudežno? Ali pa je tako neizpodbitno in prenesljivo dejstvo zgodovine mogoče razložiti po naravni poti? Ne, ni mogoče! Le poslušajmo!

Povejte mi, prosim, s čim naj bi bili prvi razširjevalci Cerkve — apostoli — po naravni poti tako naglo in silno pospešiti njeno rast? Ali so rabili silo, da so podvrgli svet Kristusu in Cerkvi — kakor si je bil Rim s silo osvojil gosposvo sveta? O —! Enkrat je bil Peter pogledal meč za Kristusa — Spominjate se: na vrtu Getzemani je bilo to, ko je bilo Gospoda obkrožila drhal rajbej in hlapcev, ga zgrabila in kakor razbojnika uklenila. Tedaj, pravi sv. Janez, je Simon Peter, ki je imel meč, ga izdrl in mahnil po hlapcu velikega duhovna. (Jan. 18, 10.) Toda čujte, kaj je dejal Jezus! — Vtakni svoj meč v nožnico; zakaj vsi, kateri za meč prijemajo, bodo z mečem končani. Ali meniš, da ne morem prositi svojega Očeta in bi mi poslal več kot dvajset legionov angelov? (Mat. 26, 52—53.) Toda ne! Za Kristusa se ne dela z brahialno, s sirovo silo, z orožjem, z vojskami! Tudi njegovega nauka, njegove Cerkve naj ne širijo apostoli z mečem in z ognjem, s pohod fanatičnih in krvoličnih bojnih trum — kakor je to delal v poznějšíh stoletjih Izlam. Ne! — Glej, jaz vas pošljam kakor ovce med volkove, je dejal Gospod apostolom (Mat. 10, 16): nobena drugega orožja nimate, nego korist in potrpežljivost. Pri Bogu, žalostno orožje! Orožje slabih in onemoglih, orožje že naprej premaganih in podleglih. Toda stojte! Če niso imeli meča in vojnih armad apostoli, so jih pa imeli cesarji in oblastniki zemlje: vstanejo pač le-ti in pohite z apostoli širiti sveto blagovest, razmnoževati spoznavave krščanske Cerkve. — Bridka ironija! Oblastniki in vladarji, mogotci zemlje, so pač izdrali meče iz nožnic in klicali skupaj vojske svoje — toda ne v boj za krščanstvo, marveč v boj zoper Kristusa in delo njegovo! Ali ne vidite, kako so tirali apostole pred zboro in prestole — kakor je bil napovedal Kristus: Izdajali vas bodo pred svoje zbere. in pred poglavarje in kralje boste vojeni zavoljo mene! (Mat. 10, 17—18.) In propovedujejo jim oznanjati

Kristusa križanega in od smrti obujenega — in preganjajo jih, tepejo, bičajo, mečejo v ječe in s smrtjo jim groze. Ah, kralji, cesarji, oblastniki sveta, da... To, kar se je v zgodovini vseh krščanskih stoletij ponavljalo nešteto krat, to se je bilo pričelo že tedaj: Ne da bi krona in žezlo zidala trdnjave kraljestva božjega na zemlji, sta jih marveč podirala, sta jih izkušala rušiti v prah. Treba je izgovoriti le imena kakor Neron, Domicijan, Mark Avrel, Maksiman, Decij, Dioklecijan... in dovolj vemo, kakšna je bila milost in pomoč, ki so jo delili rimski cesarji pri prvi krščanski družbi. Bil je strašen krst, s katerim so krščevali Cerkev le-ti mogotci sveta. Strašen krst — krst krvi. Ne da raste Cerkev, se širi in objame svet — marveč da zamre, se zatve, se izruje iz zemlje. to so hoteli, to so delali.

Ah, kako ste tedaj pridobivali tal tej Cerkvi, vi blagovestniki, vi apostoli in učenci Gospodovi? Ali vam je slava vašega imena, rodu in stanu odpirala zakrknjena srca nevernikov? Toda, če jaz pravim, vaših imen ni nihče izrekal s častjo in slavo, niti vedel ni svet do takrat za vas, vaše družbe in družine so bile borne in nepoznane, vaši domovi nizki, vaš ribiški stan malo sloveč in neupoštevani.

Ali pa ste šli osvajat svet, otonorjeni z nevedmodkom pridobljenim zlatom in srebrom, da se je bleščalo od njegovega sijaja vsenaokrog — in ste z živketajočimi milijoni trumoma kupovali duše tako, kakor so se kupovali sužnji v prejasnem rimskem cesarstvu? Toda, če jaz prav berem v evangeliju, ste prešli vi od svojega Gospoda povelje, hoditi po svetu brez bogastva v svojih pasovih, celo brez torbe na poti, brez dveh sukenj, brez čevljev in palice — čisto ubogi. (Mat. 10, 7—10.)

Nemara, moji častiti poslušavci, pa so bili ti prvi oznanovaleci kraljestva Kristusovega moške posebne učenosti, izredne nadarjenosti, moške, ki so z lepoto svojega jezika, z umetnostjo svojega govora vse očarali, vse vžgali, vse misli, želje, čuvstva, volje zase pridobili? Motite se! Pavel je bil sicer izobražen, toda je pri oznanjevanju nauka Kristusovega svetno učenost zaničevali: — Moje govorjenje in moje oznanilo ni bilo v prepričevalnih besedah človeške modrosti, pravi sam. (I. Kor. 2, 4.) Modrost govorimo, toda ne modrost tega sveta, tudi ne poglavarjev tega sveta, kateri poginjavajo. (Ib. 6.) Tako Pavel. Drugi apostoli pa sploh niso imeli človeške učenosti. V nobeni visoki šoli niso predsedali mladim let, ne Platona niso poslušali, ne Seneka, ne Cicerona: veselo in ribiški čoln sta bila tovariša njihove mladosti.

Prečudna stvar! Jaz si mislim, moji častiti poslušavci, apostola Petra, kako stopi prvič na rimska tla. Rim je šel takrat okoli dva milijona prebivalcev in je bil pogreznjen v najgrše poganstvo, v najostudnejše grehote. In glej, apostol hodi po ulicah mesta prvi dan, in jaz si mislim, da naleti na enega onih velikih modrijanov, ki tu v središču vse prosvete razkladajo svoje filozofske nauke. Premislim si, da sreča Seneka, čem uničuje, kakor je delala tuji mož ga zanima, poniža se, rimska oblast prvih tristo

do njega in ga vpraša: — Kaj pa ti, o tujec, česa iščeš v našem slavnem mestu? — Oznanjati hočem novo vero! — No, ena vera več ali manj; Rim že tako hrani v sebi poleg svojih bogov bogove vseh podjarmljenih narodov. A kakšna je tvoja vera? — Moja vera bo strmoglavila bogove vaše in bogove vseh narodov. Vse bo služilo mojemu Bogu, od cesarja do hlapca, ves svet. — Oho! Pač mogočen Bog! A kako mu je ime? — Jezus Križani! — Kako? Ali slišim prav? Tvoj bog je bil križan? — Križan in je od smrti vstal! — Može, tebi se bledele. In kakšna sredstva imaš da boš razširil to vero? — Nihče, sar nimam, razen vere in ljubezni. — A kdo si ti? — Ribič sem iz Galileje. — Kaj se vam zdi, predragi? Ali mislite, da slavnim modrijan vpraša še kaj? Jaz ga vidim, kako gre s pomilovalnim nasmehom svojo pot. —

A zgodilo se je! Zgodilo se je zares! Peter je porušil v prah bogove Rima in na Kapitolu je zasadil križ. In drugi apostoli drugod. Pa kako vendar? kako vendar? Kakšne sijajne zemeljske obljube so dajali ljudem, da so vlekli srca nase? Ali obljube časti in slave pred svetom? Ne — spoznavave nauka Kristusovega so prezirani in zaničevani! Ali obljube bogastva, bleksa in razkošja? Ne — apostoli oznanjajo to, kar njihov Učenik: Blagor ubogim. Ali obljube čutnega življenja in nasladi? Ne — pridiga je ta: Ako hoče kdo za menoj priti, naj zataji sam sebe in naj vzame svoj križ in naj hodi za menoj! (Mat. 16, 24.) Ali kakšne častne dobičke so vendar obetali? Neč drugačnih, nego jih je bil obljubil Kristus apostolom: Pred kralje in poglavarje boste vojeni za voljo mene. (Mat. 10, 18.) In boste sovraženi od vseh zavoljo mojega imena. (Ib. 22.) Iz shodnic vas bodo devali; pride celo ura, da bo vsak, kateri umori, menil, da je Bogu službo storil! (Jan. 16, 2.)

Pravite mi: Oznanovali so apostoli obljube večnega življenja, obljube plačila v nebeški blaženosti. Dobro, res je. Ne rečem, da brez vsakega vpliva na mnoge duše. Toda te obljube same, mislite, da so množile kristjane kakor zvezde na nebu, kakor pesek na kraju morja? Same obljube posmrtnih, nevirnih blagrov, mislite, da so delale to — pri vseh neizmernih in neštetihi ovirah in ko so bila srca vsa navezana na zemljo in kar je nje ga? Ali nimamo tudi danes obljub blažene neuprliivosti? In kako se menijo zavoljo duše, zakopane v materijo in blato? Ali mar ne slišimo celo klicev: Nebesa po smrti nam nič mar — mi hočemo nebes na zemlji! —

Ne, o prijatelji! Zdaj že vidimo, zdaj le kar rečimo: Razraščanje Cerkve Kristusove ni bilo delo Petrovo, ne Pavlovo, ne Andrejevo, ne Filipovo — ni bilo delo apostolov, človeško delo marveč delo božjega duha, božjih rok, božje moči. Oni so šli in učili povsod, in Gospod je delal z njimi: to je bilo, to je bilo. Gospod je duše razsvetljeval, on je srca užigal, da so narodi videli luč in romali v svetlobo božjih otrok. —

Ne recite: Naglo širjenje prve Cerkve je po naravni poti razumljivo, ker je bil ves svet združen v enem rimskem cesarstvu in so vsi narodi razumeli en jezik — grški. Kaj pa pomaga, če je ves svet pod eno oblast krščanstvo sovražilo, preganjalo, z ognjem in mečem uničilo, kakor je delala rimska oblast prvih tristo

let. In kaj je razloženega s tem, če so vsi narodi razumeli en, grški jezik? Tudi Platonu je bilo na razpolago to — če hočete — sredstvo za hitro širjenje idej. In vendar Platon ni mogel pridobiti za svoj nauk niti svojega rodnega mesta, niti tiste ene ulice v Atenah, v kateri je stanoval! — Prst božji, božje delo! Cesar niso v zgodovini nikoli dovršili najmočnejši kralji, najslavnejši vojskovodje, največji učenjaki — to so dovršili preprosti, ubogi, neučeni apostoli. Se pravi: ne oni — marveč po njih prst božji, božja moč! Drugače ni bilo mogoče. —

Sklenimo roke, povzdignimo srca in zahvalimo Gospoda! Drevo Cerkve daje sence in varstva tudi nam; tudi nam zori njegov stoletni sad. Zahvalimo Gospoda! In zaupajmo vanj! Drevesa, ki je po božjem čudežu raztegnilo svoje veje čez širni svet, ne bo posekal, izpodkopal nihče. Kdorkoli bo zamahnil, ta se boji, da mu usahne roka. Tisti Bog, ki je drevo vsadil in mu čudežno rast podelil, še živi. — Sovražnik Cerkve Voltaire je napravil nekoč s svojimi učenci izlet k lepemu razgledu v okolici Pariza. Bil je izredno dobre volje in tako blesteče duhovito, da so srca mladeničev kar gorela zanj. In eden njih, ki ni mogel več krotiti svojega prekipajočega navdušenja za mojstra, je šel in je zapisal v spominsko knjigo na razgledu te besede: Stari Bog je mrtev — Voltaire naj živi vekomaj!... Sto let pozneje je prišel na isti kraj mladi Lamennais. Našel je tam še isto knjigo in bral one besede v njej. Potem je sedel in zapisal poleg njih na rob: Voltaire je mrtev — stari Bog pa bo živel vekomaj! In tako je — Verujemo, zaupajmo v Gospoda — in ljubimo Cerkev! Amen.

PTICE SELIVKE.

(Spisal Rabindranat Tagore.)

Kar si, ne vidiš, kar vidiš, je tvoja senca. Pokoj je za delo, kar so veka za oči.

Riba je nema v vodi, zver je silovita na zemlji, ptič poje v zraku.

Bog pravi človeku: "Ozdravim te in zato te tepem, ljubim te in zato te kaznujem."

Drvarjeva sekira je prosila drevo za toporišče. In drevo mu ga je dalo.

Trava išče svojo množino v zemlji. Drevo išče svojo samotno v nebu.

"Kako daleč si od mene, plod!" "O cvet, skrit sem v srcu tvojem."

Blato sprejema psovke in daja rože v povračilo.

Deževne kaplje so poljubljale zemljo šepetaje: "Smo po tebi hrepeneče hčerke, ki so se vrstile k tebi z neba."

Sovražili so in ubivali in ljude so jih hvalili. Ali Bog se jih sramuje in se podviza, da skrije njih spomin pod zelenino trave.

Bogu so bolj všeč človeške svetilke, nego njegove velike zvezde.

Desnica Božja je usmiljena, ali levica je strašna.

Tisti, ki imajo vse, manj Tebe, o Gospod, zasmejuje tiste, ki imajo samo Tebe.

Prišel sem na svoj breg kot tujec, živel sem v tvoji hiši kot gost, zapuščam tvoja vrata kot prijatelj, o zemlja moja.

Zahvali plamen za njegovo luč, ali ne pozabi na človeka, ki stoji v senci držeč svetilko z neutrudno potrpežljivostjo.

Vaš malik je zrušen v prahu, v dokaz da je prah Božji večji od malika vašega.

Oblast je rekla svetu: "Ti si moj."

Svet pa jo je vklenil na njenem prestolu.

Ljubezen je rekla svetu: "Jaz sem tvoja."

In svet ji je dal vso oblast čez svoj dom.

KAKO SO NASTALA IMENA ZDRUŽENIH DRŽAV.

Skoro polovica imen, spadajočih k Uniji Združenih držav je indijanskega izvira. Ker je tolmačenje teh imen, ozir. njih prestava jako zanimiva, navajamo nekaj istih v slovenskem prevodu:

Alabama: po indijanskih besedah: "Tukaj odpočijmo!"

Alaska: izraz Eskimovca: "Velika dežela."

Arizona: iz španščine: "Suha pokrajina."

Arkansas: ime Are Kansas indijanskega plemena.

California: iz španščine: Calida formax "Gorka peč" in tudi rajska, ali deveta dežela.

Carolina: po imenu angleškega kralja Karola.

Colorado: iz španščine: "barvan."

Columbia D.C. po odkritelju Amerike Kristufu Kolumbu.

Connecticut: indijansko (Quonecutacut): "Dolga reka."

Dakota: indijansko: "Zveza prijateljev."

Delaware: po angleškem lordu De La War, guvernerju Virginije, ki je odkril ta zaliv 11610.

Florida: špansko: "Rožnata država."

Georgia: po anglešk. kralju Juriju II.

Hawai: iz angleščine "Oh, why he." Leta 1779 so ondodni domačini umorili angleškega kapitana Cooka.

Illinois: indijansko: "Reka ljudi", in "Pravi ljudje."

Indiana: po številnih Indijancih.

Iowa: indijansko: "Zaspan."

Kansas: indijansko: "Kadeča se reka."

Kentucky: indijansko: "Dežela bodočnosti."

Louisiana: po francoskem kralju Louisu XVI.

Maine: iz angleščine "Glavna (prvotna) dežela."

Maryland: po angleški kraljici Henrijeti Mariji.

Massachusetts: indijansko: "Blizu velikega hriba."

Michigan: indijansko: "Veliko jezero."

Minnesota: indijansko: "Kalna voda."

Mississippi: indijansko: "Ribja reka."

Missouri: ime starega indijanskega plemena.

Montana: iz španščine: "Gorata dežela."

Nebraska: indijansko: "Siroka voda."

Nevada: iz španščine: "S snegom obdana pokrajina."

New Hampshire: po angleškem okraju sličnega imena.

New Jersey: premenjeno prvotno ime "Nova Cezarija" in po imenu angleškega otoka Jersey.

New Mexico: Aztec mehikansko ime Mextli, znači ime vojnega boga.

New York: ime angleškega vojvode York, brata kralja Karola II., ki je imel 1. 1664 to zemljo v posesti.

Ohio: indijansko: "Velika zemlja."

Oklahoma: indijansko: "Krasna dežela."

Oregon: indijansko: "Krasna zapadna reka."

Pennsylvania: iz latinščine Pennsylv (Pennov Gozd) Viljem Penn je bil prvi lastnik tega ozemlja.

Rhode Island: angleško "Otok Rhodov."

Philippines: po angleškem kralju Filipu II.

Porto Rico: špansko: "Bogato pristanišče."

Tennessee: indijansko: "Zakrivljena žlica."

Texas: indijansko: "Prijatelj."

Utah: ime starega indijanskega plemena.

Vermont: francosko: "Zeleni hrib."

Virginia: po angleški de-viški kraljici Elizabeti.

Wisconsin: indijansko: "Protizapadno tekoča."

Wyoming: indijansko: "Velika planjava."

SNAŽNA USTA.

Malokdo pomišlja, da stanje ust vpliva na tri bistvene vire življenja, — hrano, vodo in zrak. Brez te trojice ni življenja. Vlada trosi ogromna svote, da zasigura snažnost hrane in vode. Gospodinjje pazijo na čistočo posode in na mizne porcelane. V vseh podrobnostih polaga se največja važnost, da bodi hrana čista, predno pride v usta; ko pa je šla preko ustnic, se ne brigamo več in jo prepuščamo takorekoč njeni usodi, dasi usta so večinoma nesnažna in hrana se tam okuži, tudi če je bila čista poprej.

Kateri je najboljši način, da ohranimo usta čista in preprečimo gnjilobo zob? Tu so štirje praktični nasveti:

1. Najprej naj vam dobri zdravnik popravi usta. Koprstno je za zdravje in za žep, da gresta čestokrat k dobremu zobozdravniku. Vsaj tri ali štirikrat na leto.

2. Morali bi si dati pregledati zobe potem X-žarkov, da se ugotovi stanje izpolnjenih korenov in stanje kosti okolo zobnega korena, ker ravno ti deli morejo motiti zdravje vsega sistema in s tem zmanjšati odporno silo telesa proti boleznim. Vsi zobje, pri katerih je bil živček umorjen, so sumljivi, dokler se ne dokaže, da so neškodljivi. Ako zob ne boli, to še ne pomenja, da ni bolezen. Prisad lahko nastane tudi brez bolezn. V takem slučaju le Rentgenovi žarki jo morejo odkriti.

3. Naj vam zobozdravnik da natančna navodila o primernem snaženju ust. Treba uporabljati vsaj tri minute zvečer in vsako jutro za otiranje zob in dlesna (mesa okolo zob), da se jih primerno očisti. Zamujeni čas se stotero izplača z dobrim zdravjem. Zapomnite si, da čisti zob ne raspade in čista usta ne okužujejo hrane.

4. Ne zavživajte preveč sladkorja, kajti sladkor uničuje zobe. Narava ni ustvarila naših zob, da bi rabili sladkorja v koncentrirani obliki, marveč da bi ga zavživali v njegovem naravnem stanju, namreč v sadju in zelenjavi.

Pokojni Profesor Osler, odlični zdravnik, je pravil: "Zdravstveno zapoved, ki jo treba pred vsem in vselej prepovedovati, je evangelij o čistosti ust, čistosti zob, in čistosti grla. Te tri stvari so najvažnejše za občinstvo izmed vse higijene."

111 Cigarette
DOBRE
10¢
Kupujte te cigarete in štedite denar.

Zastave, bandere, regalije in late znake za društva ter člane K. S. K. J.

EMIL BACHMAN

izdeluje
2107 S. Hamlin Ave.
Chicago, Ill.

"GLASILO K. S. K. JEDNOTE"

Izhaja vsako sredo.

Lastnina Kranjsko-Slovenske Katoliške Jednote v Združenih državah ameriških.

Uredništvo in upravljanje:

1004 N. Chicago St. JOLIET, ILL.

Telefon 1048.

Naročnina:

Za članca, na leto	\$1.20
Za nečlane	\$2.00
Za inozemstvo	\$3.00

OFFICIAL ORGAN

of the

GRAND CARNIOLIAN SLOVENIAN CATHOLIC UNION

of the

UNITED STATES OF AMERICA.

Maintained by and in the interest of the order.

Issued every Wednesday.

OFFICE:

1004 N. Chicago St. JOLIET, ILL.

Phone: 1048

Po starem avstrijskem načinu.

Marsikdo izmed ameriških Slovencev, ki se je pred svetovno vojno zanimal za svojo mačeho Avstrijo, je imel večkrat priliko priti v dotiko s kakim e. in kr. konzularnim uradnikom. Kolika čast!! ponos!! in zavest!! osobito za one izseljence, ki so služili pokojnemu Francu Jožefu po 6 krajcerčkov na dan in so se lahko tudi tu v Ameriki odkrili dvoglavnemu avstrijsko-mu orlu v konzularnemu uradu.

Takoj prvi dan po prihodu je tak Francoželevec tekkel na konzulat in se ponižno "mekdal", da je sedaj tukaj. Vsako drugo leto je vlagal pri tem konzulatu prošnjo za oprostitev, ali odgoditev orožne vaje; kdor pa isti še ni bil podvržen je moral pa hoditi na nabor h konzulat. Če so ga "vzeli" je imel na izbero: vojaško suknjo ali pa kazen ob povratku v staro domovino in naknadno vojaško suknjo. Slednjih žrtev minulega avstrofilstva v Ameriki je bilo največ.

Svoje zadnje komedije v Ameriki so bivši avstrijski konzuli počenjali leta 1914 za časa mobilizacije. V spominu so nam še žalostni prizori zapeljanih avstrijskih rezervnikov v Battery parku v New Yorku, pred pisarno general. avstro-ogrškega konzulata. To Vam je bilo vrvenja, razburjenja in dela! Gospod generalni konzul je v nekem newyorškem nemškem dnevniku izdal uradni poziv, da se morajo vsi pri konzulatu javljati rezervisti tekom 24 ur zgledati v svrhu mobilizacije; poleg tega je dobil po pošti še sleherni rezervnik posebno pozivnico v nemškem jeziku. Temu pozivu se je odzvalo na stotine fanov in tudi mož, ne samo iz New Yorka, ampak tudi iz bližnjih držav. To je bilo baš pred osmimi leti! Vsakemu rezervniku se je na konzulatu povedalo: "V 24 urah odprite proti Trstu!" — Teh bojnikov se je čez par dni nabralo že več tisoč, ki so delali mestu New York pravo preglavico. Marsikdo ni imel nič prihranjenega denarja; odločil se je pač boriti za Avstrijo in iti venkaj, saj bo konzulat njegove vozne stroške plačal!! Pa varali so se. Mesto New York je končno zaukazalo gen. konzulatu, da naj nedobrodošle avstrijske rezervnike pošlje na svoje mesto, ali jih pa sam preživlja in spravi v kak prostor. Nekaj tednov zatem so ti junaki v resnici uživali gostoljubnost in dobrote avstrijske vlade s tem, da so živeli na državne stroške v neki najeti baraki na Staten Islandu, nedaleč od New Yorka.

"Kdaj odrinemo?" so ti nestrpnosti vedno konzulat nadlegovali.

"Jutri." —

Tako so se ti "jutri" tako podaljšali, da ni nihče izmed teh prijavljenih rezervnikov odšel na vojsko, ampak se je jezen, poparjen in suh vrnil nazaj na svoje staro mesto ali pa iz sramote kam drugam. Take komedije je počel avstr. konzulat v New Yorku pred 8 leti.

Naravno, da ni odplul noben transportni parnik z avstrijskimi rezervniki iz New Yorka, ker ni mogel. Imel je strah pred Angliji, ki bi bili tak parnik na morju zajeli in vse hrabre ameriške Avstrijce odvedli v vojno ujetništvo.

To smo tukaj navedli, kar naj služi pokojni Avstriji v trajen in žalosten spomin. Nekdaj mogočna Avstrija je šla na boben, tako tudi vsi njeni e. in kr. generalni in drugi konzuli. Zadnjega poslanika Dumbo je ameriška oblast celo kot volhunce aretirala in ga poslala čez morje v zasluženi pokoj.

Celih 8 let od onega časa smo imeli ameriški Slovenci lep mir. Nihče nas ni nadlegoval. Res, mislili smo že, če že drugega nismo tudi tukaj dosegli je dejstvo, da nas kaki konzuli več ne nadlegujejo. Pa motili in varali smo se!

V št. 33 tednika "Hrvatski Glasnik" v Chicago z dne 17. t. m., ki je menda vnanje uradno glasilo slavne jugoslovanske vlade, smo čitali na 8. strani poldrugi stolpec dolg Vojni poziv, seveda v hrvatskem jeziku.

Ta vojni poziv je razdeljen v dva dela. Prvega je izdala Kancelarija Kralj. Poslanstva v Washingtonu, D. C., drugega pa Kancelarija Gen. Konzulata Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca u Chicagu.

Imen vojno obveznih nabornikov, katere se tem potom uradno poziva ne bomo navedli, ker so večinoma Hrvatje in Dalmatinci; navesti pa hočemo uradno besedilo navedenega poziva, ki se v izvirniku glasi sledeče:

Pozivaju se mladiči rekruti čija su imena izložena u ovome spisku, da predstanu Kralj. Generalnom Konzulatu u New Yorku, ili Kralj. Gen. Konzulatu u Chicagu, ili Kralj. Konzulatu u San Franciscu na dan 3. septembra ove god. u 11. časova iz jutra radi komisiskog prrregleda. (Tu sledi 26 imen pozvanih nabornikov) Ovaj se poziv upućuje na osnovu akta Ministarstva Vojnog i Mornarice od 20. januara ove god. F. D. J. Br. 2868 i akta Ministarstva Inostranskih Dela A. S. Br. 51473 od 27. januara o. g. (Podpis)."

Drugi poziv se glasi:

Generalni Konzulat Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca u Chicagu, Illinois, ovim poziva mladiče niže označene, da lično prestanu radi regrutovanja Regrutnoj Komisiji u kancelariji Generalnog Konzulata, 115 So. Dearborn Street, na dan 3. septembra o. g. u 11. sati pre podne. (Tu sledi 83 imen pozvanih nabornikov).

Opomena.—Ko ne dodje lično a izostanak ne opravda, kaznice se po članu II zakona o ustroju vojske.

Ako je pozvanome lakše bliže javiti se General. Konzula-

tu u New Yorku, 443 West 22nd Street, ili Kralj. Konzulatu u San Franciscu, 244 Kearny Street, može se istoga dana 3. septembra u 11. časova pre podne, javiti jednom od pomenutih Konzulata radi regrutovanja. U tom slučaju ima izvestiti pismeno ovaj Konzulat kome će se drugom Konzulatu javiti radi pregleda.

Iz kancelarije General. Konzulata Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca u Chicagu Broj 7372."

Tako! Srečna ameriška Slovenija, oziroma Jugoslavija, zopet se boš morala ravnati po starem avstrijskem načinu, ako pa ne; te čaka primerna kazen po členu II. jugosl. vojnega zakona.

Vprašanje nastane, koliko tu živčih jugoslovanskih mladeničev v starosti od 21—26 let se bo temu pozivu odzvalo? Koliko jih bo zapustilo svoja mesta, službe in domove ter na ukaz vlade kraljevine SHS. odpotovalo v staro domovino služiti 2—3 leta kralja po 20 vinarjev na dan? Menda jih bo le bore malo?

Da tudi vlada kraljevine SHS. deluje po starem avstrijskem režimu, se dosti ne čudimo, saj je vendar ostalo skoro vse po starem! Pred leti so imeli starokrajški Slovenci cesarsko in kraljevo vlado, zdaj so pa za cesarsko prikrasani, kajti cesarja nimajo več ampak samo še kralja. Koliko so pri tem na boljšem?

Mnogo naših izseljencev došlih po minuli vojni v našo novo domovino je vzelo že prvi ameriški papir. S tem so ti odprigeli zvestobo svoji suvereni vladi in izjavili, da hočejo postati podaniki Združenih držav. Kdor izmed deklarantov bo sedaj sledil pozivu poslanika vlade SHS. in šel na nabor, ta je privo urisnik. Treba bi ga naznaniti vladi Združenih držav in gotovo ne bo nikdar dobil drugega, ali večjega papirja.

Glede drugih izseljencev, ki morda še niso vzeli prvega papirja bo šla pa tudi bolj trda. Vsakdo si bo rajši 10 krat dobro premislil razliko med delom in življenjem v Ameriki in 3 letno vojaško službo v Jugoslaviji.

Nikar se ne bojte grožnje in kazni. Tu v Ameriki vam noben konzul ne more do živlega; kogar pa veseli vojaška suknja, ta ima sedaj zopet lepo priliko iti služiti novemu kralju in svoji stari domovini, ali iti iz nebes v — pekel.

ZGODOVINSKA KROJAČNICA.

Nedavno smo na tem mestu priobčili bolj obširen življenjepis 17. predsednika Združenih držav Andreja Johnsona, ki se je povsopel od priprostega krojača do predsednika Združenih držav.

Že tedaj je bilo omenjeno, da se sedanes nahaaja v mestu Greenville, Tenn., v neki priprosti hišici Johnsonova zgodovinska krojačnica, kamor prihaja vsako leto na tisoče radoovednega ljudstva, ki obišče tudi Johnsonovo grobnico na tamošnjem pokopališču.

Da bo mogoče to zgodovinsko krojačnico ohraniti na ogled tudi poznejšim rodovom, je te dni država Tennessee določila iz svoje blagajne \$15,000. Za to svoto se bo to hišico zagradilo s primernim zidom in streho; mesto Greenville bo pa vsako leto plačevalo vse stroške za popravo in vzdrževanje posebnega hišnika, ki bo imel to krojačnico pod nadzorstvom. Ozidje in stanovanje za hišnika se že gradi.

Izmed gledalcev se ne bo mogel nihče sten te zanimive krojačnice dotikati; kajti iste bodo od znotraj in zunaj obdane z močnim steklom. Tako bo tudi s steklom obdanega nekaj Johnsonovega pohištva, osobito krojaška miza in druge potrebščine, kjer je pred več leti nazaj mladi krojaški mojster Andrej Johnson izvrševal svojo obrt in sanjari o svoji bodočnosti. Kot 20 letni krojaški mojster, tedaj še neveseli branja in pisanja se je kasneje oprijel samouka, izobrazbe in politike, ter je z nepopisno vztrajnostjo dosegel zafeljeni aspeh.

Leta 1864 je bil Andrej Johnson namreč izvojen 17. predsednikom Združenih držav. Rojen je bil 29. dec. 1808 v Raleigh, Severna Carolina; umrl je pa 31. julija l. 1875.

Kakor znano, je bil predsednik Johnson prvi in edini, ki se je od krojača povsopel, do tako odličnega mesta; dalje je bil, tudi prvi predsednik Združenih držav, ki je bil kedaj obtožen (impeached) in tudi prvi predsednik, ki je bil po svojem službenem terminu imenovan za zvezinega senatorja.

Nekaj dni pred svojo smrtjo je bilvi predsednik Andrej Johnson napisal sledeče pomelaljeve besede, katere so še danes natiskane na veliki tabli, ki je shranjena v njegovi stari krojačnici.

Vse, kar sem kdaj dobil in obupano. Jaz sem izvršil svoje

dolžnosti napram Bogu, svoji domovini in družini; vsled tega se ne bojim ničesar. Smrt, ki se mi bliža smatram samo za nekako varstveno senco božje peruti. Pod njo sem vedno varen kamor ne more dospeti nobeno zlo. Tu bom počival v miru nemoten od strupov usode, vpliva nevoščljivosti in sovražnikov. Tu me ne bo dosegla zavist, izdajstvo in hinavščina ljudstva, kajti jaz priznavam, da daje edinole Bog resnico in hvaležnost kot najvišje znanje človeku."

JUGOSLOVANSKI ZAKON O IZSELJEVANJU.

Belgrajske "Službene Novine" so objavile novi, oziroma spremenjeni izseljeniški zakon, tikajoč se izseljevanja in povračanja državljanov Jugoslavije, ki vsebuje med drugim:

Kontrolo izseljevanja iz Jugoslavije vodi "Oddelek za izseljevanje in priseljevanje", podložen ministru socialne politike. — V vseh domačih lukah, iz katerih odhajajo izseljenci, se postavi komisarje, ki bodo pazili na izpolnjevanje izseljeniških zakonov. V vseh inozemskih, v katerih je veliko število jugoslovanskih izseljencev, se bodo konzularni in diplomatski uradom dodelili še posebni uradniki za izseljevanje. Naloga teh bo v vsaki večji koloniji organizirati izseljeniški odbor, sestojč iz predstavnikov obstoječih jugoslovanskih organizacij, ki bodo sodelovali s konzularnimi uradi v varstvo izseljencev. Za izseljence se smatra tiste državljane S.H.S., ki se selijo v prekoceanske dežele z namenom fizično delati, ali tisti, ki potujejo k svojim rojakom, ki so se preje izselili v iste namene. — Izseljenec more zapustiti Jugoslavijo samo s potnim listom, ki se izključno glasi za potovanje preko luke v deželo v katero se seli in se more povrniti v Jugoslavijo samo s potnim listom, ki se glasi za potovanje iz pristana one države, katero zapuša, direktno v kako jugoslovansko luko. Zabrano je pa je potovanje preko inozemskih evropskih luk v Jugoslavijo. — Potni listi se idajajo: Osebam, ki so izpolnili vse vojaške obveznosti; ako odgovarjajo predpisom dežele, v katere se selijo; če imajo najmanj 18 let starosti; izseljenci izpod 18 let zamorejo ostaviti deželo le v spremstvu roditeljev ali varuhov, naložbe, ali druge dolgovne obveznosti, ako nimajo opravila v tujini. — S prodajo voznih

kart se morejo baviti samo družbe, ki imajo zato dovoljenje.

Karte se smejo prodajati samo v jugoslovanskih dinarjih.

Vsaki parnik, ki vozi 50 ali več jugoslovanskih izseljencev, mora dati brezplačno vožnjo uradniku ministristva socialne politike, da pri ukrcaju, izkrcavanju in potovanju vrši kontrolo v pogledu prehranjevanja, ravnanja in zdravniške oskrbe izseljencev. — Parobrodne družbe morajo oskrbeti brezplačno vožnjo v Jugoslavijo tistim izseljencem, katerim ni bil dovoljen ustov v državo, v katero so se mislili izseliti. — Zakon v podrobnostih določa dolžnosti parobrodnih družb namprost izseljencem, nadalje v pogledu prodaje voznih kart itd.

Družbe in njihovi agenti ne smejo nagovarjati ljudi na izseljevanje, niti jih siliti na izmenjavanje denarja. — Cene voznih kart je treba predložiti ministristvu vsake tri mesece za odobrenje. Vsako premembo v cenah mu je treba naznaniti mesece prej, predno stopi v veljavo. — Pooblaščenec parniške družbe so dolžni dati na svojih parnikih, ki plovejo v jugoslovanske luke, 15 mest za brezplačno vožnjo siromasnim izseljencem, ki nimajo sredstev, da bi se mogli povrniti v domovino. Taki izseljenci bodo dobili potrebne listine in dovoljenje za brezplačno vožnjo od konzularnih uradov. — Razun tu, na kratko omenjenih točk, določa zakon še razne pristojbine, ki jih plačujejo izseljenci, kakor tudi kazni. Iz takih prispevkov v ta fond se bo vzdrževal štab oddelka za izseljevanje in priseljevanje.

Konzularnim uradom bodo torej dodeljeni posebni odposlanci, ki bodo organizirali odbo, v katerih bodo zastopniki jugoslovanskih organizacij v prizadetih okrajih. Ti bi sodelovali s konzularnimi uradi pri varovanju interesov jugoslovanskih izseljencev, bodisi pri oblastih tujih držav, bodisi, da bi v slučaju potrebe nastopili proti družbam, pri katerih so vpsoleni jugoslovanski državljani. Nastavljene bodo posebne osebe v jugoslovanskih lukah, ki bodo varovale izseljence in ob enem nanje pazile, da ne bodo kršili izseljeniških zakonov. Čudna je točka, ki določa, da se smatra za izseljence le ljudi, ki so vpsoleni pri fizičnih delih. Najbolj čudna pa je tista, ki zahteva direktno potovanje iz inozemske luke v kako jugoslovansko. Jugoslavija danes sploh nima luke, ki bi mogla služiti velikemu prekoceanskemu prometu. Male barke, ki vozijo iz Jugoslavije v New York ali drugam, in čolni, ki prevažajo izseljence iz jugoslovanskih luk in jih potem kje na potu oddajo večjim parnikom za nadaljno prevažanje, niso mikavni načini za potovanje. Pomorska vožnja ima na sebi dovolj neprijetnosti. Slovenci so v prejšnjih časih največ potovali preko nemških, francoskih in angleških luk, deloma preko Roterdama in Amsterdam, ter zelo malo preko Trsta ali Reke, ki sta bila takrat domača pristanišča. Sedaj, če se bo hotel jugoslovanski državljani povrniti domov, mu konzuli ne bodo vizirali potnega lista, če se ne bo vozil s parnikom direktno v kako jugoslovansko pristanišče, od katerih pa sedaj ni še nobeno pripravno za tak promet, že zato ne, ker nima ni eno dobrih železniških zvez z notranjostjo države. Prejšnji železniški centri so bili v Trstu in na Reki. Obe ti luki sta sedaj tujezemski, dasi pred pragom Jugoslavije. Ta zakon, v kolikor se tiče te točke, bo moral biti spremenjen, kajti nastale bodo tudi druge težave. Jugoslovanski državljani niso samo v Ameriki, ampak tudi v

drugih deželah, od kjer sploh ni direktnih zvez z jugoslovanskimi lukami.

"P."

Paberki.

Stavka premogarjev je končana. Hvala Bogu! Vprašanje nastane sedaj: Kdo je pravzaprav v tej stavki zmagal? —

Številka 13 je usodna in nesrečna. Predzadnjo nedeljo, dne 13. avgusta je priredil Dalmatinski Sokol iz Chicaga piknik v Summit, Ill. Navzoči gostje so bili na tem pikniku tako navdušeni za sokolsko idejo, da so se pričeli pikati in tepsti s steklenicami in stoli. Pet izmed teh piknikarjev je bilo nevarno ter lahko ranjenih. Živela sokolska ideja! Gorioznačeno vest posnemamo iz "Hrvatskega Glasnika."

Ves drugačen je bil pa dne 17. t. m. v Eaton, Ind., se vršče 16 letni piknik Johnov in Maričk. Na ta piknik so imeli dostop samo Johni in Maričke; prišlo jih je okrog 3000 iz vseh okrajev Indiane. Zabalavi so se mirno in izvrstno. Gotovo so bili na istem tudi naši Janezi in Mice zastopani. V Jolietu bi pa tak imenski piknik lahko priredili naši Franki in Jožeti, ker jih je največ.

Dne 16. t. m. smo imeli v našem mestu 125 stopinj vročine na solncu. Tudi pod solnčnikom na cesti ni bilo dosti hladneje. — Pomislite: 125 stopinj vročine, pa samo polprocentno "near" pivo. Kolika razlika!

Iz vinorodne Kalifornije nam prijatelj lista poroča, da bo grozdje letos bolj po ceni, kot lansko jesen. Tudi če bi bila baksa samo 50c, je ne moreš kupiti, če imaš prazen žep. Ta prešmentana stavka je nekaterim dosti pripomogla, da bo letos marsikak vinski sod prazen v kleti počival.

V Lyonsu, Ill., je nedavno policija "pinčala" nekega rojaka vsled tega, ker ni imel po noči luči na svojem avtomobilu. — \$30.00 kazni. Dotičnik se je drugi dan baje sledeče izjavil: "Se le zdaj sem pristen ameriški državljani, ker me imajo tudi v policijskih bukvalh zapisanega!"

V Ljubljani imajo okrog 200 raznih društev (političnih, gospodarskih, itd. itd.) Baš te dni je bilo ondi ustanovljeno še eno zanimivo društvo: "Kozjerejsko društvo za Slovenijo" po imenu. Namen tega društva je rediti koze, kozle in kozliča. Naravno, da se bodo naši starokrajški Slovenci poleg te kozjereje še v bodoče pečali tudi s streljanjem političnih kozlov.

Med vsemi narodi na svetu so Bolgari najbolj praktični v gospodarskem oziru. Uvedli so davek na kratka krila, svilnate jopice, nogavice, kosmetiko, dragulje, in palice; morda tudi na kratkostrizene ženske lase? Davek znaša od 100 do 500 frankov na leto.

Tak davek bi se moralo tudi pri nas v Ameriki uvesti. Kaka moderna Evina hčerka bi morala plačati pri nas več tisoč dolarjev razkošnega daveka na leto. Najbolj primeren bi bil pa davek na ameriški "graft."

Na Ruby Str. mostu v Jolietu, je bilo videti minulo nedeljo zanimivo sliko iz modernega življenja Amerikancev. Na že bolj postarani Fordovi "Lizzie" se je peljala zakonska dvojica: mož in žena. Žena je vodila avto, poleg nje je pa sedel mož in držal jokočnega deteta, ali otroka v svojem naročju. Can you beat it?

Ustanovljena v Jolietu, Ill., dne 2. aprila 1894. Inkorporirana v Jolietu, državi Illinois, dne 12. januarja, 1898.
GLAVNI URAD: JOLIET, ILL.
Telefon 1048.

Od ustanovitve do 1. avgusta 1922 skupna izplačana podpora \$2,105,165.00.

GLAVNI URAĐNIKI:

Glavni predsednik: Joseph Sitar, 607 N. Hickory St. Joliet, Ill.
I. podpredsednik: Matt Jerman, 332 Michigan Ave., Pueblo, Colo.
II. podpredsednik: John Mravintz, 1022 East Ohio St., N. S. Pittsburgh, Pa.
Glavni tajnik: Josip Zalar, 1004 N. Chicago St., Joliet, Ill.
Zapisnikar: John Lekan, 406 Marble St., Joliet, Ill.
Blagajnik: John Grahek, 1012 N. Broadway, Joliet, Ill.
Duhovni vodja: Rev. Francis J. Ažbe, 620—10th St., Waukegan, Ill.
Vrhovni zdravnik: Dr. Jos. V. Grahek, 843 E. Ohio St., N. S. Pittsburgh, Pa.

NADZORNI ODBOR:

Fraak Opeka, st. 26 Tenth St., North Chicago, Ill.
Martin Shukle, 811 Ave. "A", Eveleth, Minn.
John Zulich, 6313 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.
John Germ, 817 East "C" St., Pueblo, Colo.
Anton Nemanich, st. 1000 N. Chicago St., Joliet, Ill.

POROTNI ODBOR:

Martin Težak, 1201 Hickory St., Joliet, Ill.
Frank Trempush, 42—48th St., Pittsburgh, Pa.
John Wukshinich, 5031 W. 23. Place Cicero, Ill.

PRAVNI ODBOR:

Joseph Russ, 6517 Bonna, Ave., Cleveland, Ohio.
R. F. Kompare, 9206 Commercial Ave., So. Chicago, Ill.
John Dečman, Box 529, Forest City, Pa.

UREDNIK "GLASILO K. S. K. JEDNOTE":

Ivan Zupan, 1004 N. Chicago St., Joliet, Ill. Telefon 1048.
JEDNOTIN ODVETNIK:

Ralph Kompare, 9206 Commercial Ave., So. Chicago, Ill.
Vsa pisma in denarne zadeve, tikajoče se Jednote naj se pošiljajo na glavnega tajnika JOSIP ZALAR, 1004 N. Chicago St., Joliet, Ill., dopise, društvene vesti, razna naznanila, oglase in naročnino pa na "GLASILO" K. S. K. JEDNOTE, 1004 N. Chicago St., Joliet, Ill.

— 6 —

K problemu jezikovnega zblizanja.

Nekateri pričakujejo in zahtevajo, da prevzamemo Slovenci in Bolgari srbo-hrvaški jezik za književni jezik; tako n. pr. dr. Trumbić, ki se glede Bolgarov nahaja v temeljiti zmoti. Brez Bolgarov pa se hrepenenje po "velikem, mogočem narodu", katero je rodilo to zahtevo, ne more uresničiti. Da bi namreč ravno samo Slovenci naše države, ki so po mnenju E. Rakoveca in dr. Lenarda tako majhen, slab, nepomenljiv del Južnih Slovanov, naenkrat pomnožili Srbo-Hrvate v velik, mogočen narod, ni pričakovati, ali pa Slovenci tudi precej pomenimo.

Enoten književni jezik ima gotovo svoje dobre, a tudi svoje slabe strani za razmere, v katerih ravno sedaj živimo; tako bi se s srbohrvaščino odtujili velikemu delu slovenske narodnosti, ki živi izven naših državnih meja. Nadalje bi vedlo pri zadevanje za enim jezikom do razdola v književnosti za priprosto ljudstvo (molitveniki, knjige družbe sv. Mohorja). Ali nam ne zadoštuje v malem že slučaju premurskega katekizma? Naposled bi pomenil en književni (t. j. srbohrvaški) jezik prelom s preteklostjo, s tradicijo, ki je pač podlaga kulturi, morali in narodni moči. Ne pozabimo, da je ravno naše Gorenjsko najtanjša in najostrejša zemljepisna ost v naši državi; vsaka nestalnost na tem prostoru nam to ost lahko odlomi kajti preoster nož se rad zlomi, pravi narod. pregovor. Zato je tem važnejše, da ohranimo Ljubljano kot slovensko kulturno središče; Rakovecvi napadi na Ljubljano (Čas, XV, 105) niso zato samo neumestni, ampak celo škodljivi, ker je treba Ljubljano čim najbolj okrepiti. Ali niso morda naši sosedje Nemci in Italijani najresnejši nasprotniki naše države? Čemu tedaj narodu na tako občutljivem mestu jezik spominjati? Zdi se mi napačno pričakovati, da nam porode "cesarske pisarne" kot vir prava, jezika in kulture novega Trubarja in novega Prešerna, ki se pojdeti prej učiti srbohrvaščine, predno začneta pisati za Slovence; saj menda vendar ni narod zaradi jezika, ampak jezik zaradi naroda! V slovenski književnosti menda ni prav nič duševnega dela, če pa "poplemeniti" jezikov-

no znanje narednika, trgovca in pisanja naše v sirovost vodeče (!) nemško-kulturno od Avstrije nekdanj negovano (!?) slovensko narečje! — Vodrak očita slovenskim jezikoslovcem, da nam še do danes niso podali historične slovnice slovenskega jezika, Rakovec pa meni, da smo Slovenci morda prvi jezikoslovci na svetu, ki papirveč "rijemo" po posebnostih svojih narečij! Dejal bi obratno, da rabi še danes koroški nemškutar več pristnejših slovenskih in slovenskih besed, polnih moči starodavnosti, ki jih slovenski šolani izobražence ne pozna več, tako da bo treba še marsikatero slovensko besedo zopet odkriti in sicer tudi iz ogrskega jezika, rumunščine in bolgarščine, kjer je zlasti dosti lepih pravih izrazov, ki zvane čisto v duhu slovenskega jezika. Proučevanje jezika ni tedaj tako enostavno, kot si kdo misli; saj so našli celo v finskem jeziku stare slovanske besede, ki so se v novejšem ruskem jeziku celo izgubile! Da je za nas vestno proučevanje jezika in zgodovine vseh onih Slovanov, ki so se kedaj v zgodovini imenovali Slovane, Slovence ali Slovince, posebno važno, nam ne sme nihče zameriti, ker ima znanstvo vendarle svoje zahteve, ki se morda ne krijejo vedno s političnimi.

Ne nastopajmo tedaj proti duhu slovenstva ter ne bodimo brezsrčni! Cela struja za enotnim jugoslovanskim jezikom je hčerka racionalizma, ki hoče vse izenoliti, centralizirati; Rakovec preseda že več raznih e- in o-jev; racionalizmu je namreč bogastvo narave tuje. — Saj niti vsi prsti ene roke niso enaki, kot vli narodni pregovor! — Poznamo pa slovenstvo tudi kot socialno avtoriteto, kot čitatelja svojega socialnega preobražanja v redu socialnih avtoritet po njih prirodnosti in samoniklosti. Slovenski Nestop tedaj ne odstopa! Na tem ne bi tudi izprememba Nestopje vasi v Nestuplje vas po Rakovecem načinu ničesar predrugačila. V istem redu žive tudi Župančičeve "prabesede" (prim. dr. Pregelj, Pismeni jeziki in pesništvo, Čas XV, 300); poleg Nestopa živi še vedno tudi Nestrah, narod je tedaj še vedno vir jezikovnega bogastva.

Narod ni zmes abstraktnih ostankov, pač pa ima pravico, da si ustvari enake temeljne nazore o ustanovitvi in pravi- ci širom cele prostrane države! Tudi kulturna sredotožnost

je potrebna, a v duhu poglobitve osebnosti; država bodi forma, kateri vsebina je narod! Zato je treba državo ponaroditi, a ne narodnosti podržaviti.

Iščimo komplementarnih barv, harmonije, — a ne samo enega glasu, ker je narava prebogata! Unija je vez, ne odštevanje in brisanje.

Treba bo še veliko dela — v tišini, da se dokopljemo do kulturnih idealov slovenstva, jugoslovanstva, slovanstva; tudi jezikovno zblizanje je kulturni ideal, ki zahteva, rekli bi lahko, umetniško ustvarjanje naroda. "Kulturna zgodovina in zgodovina duševnosti vzcvetite v tišini, skriti, da jih niti ni moči najti" (Ratzel).

Takšno kulturno delo je tudi jezikovno zblizanje Jugoslovancov: prepustimo to delo književnikom, pisateljem, — kulturnim delavcem; naprej, menim, ni neumestno, da izginemo iz našega književnega jezika, a tudi iz govora, besede, ki so vsled svojega tujega (nemškega, italijanskega, ogrskega) izvora Srbohrvatom tuje, morda celo zoprne; takšnih besed imamo Slovenci še veliko; nekatere od njih so že n. pr. Belokranjec tuje, kot n.

pr.: biriti, vbogati (volgan), branjevec (Fragner), fleten (un-flatig), jerob (Gerhabe), grevati (geräuen), hlev in polhlev (hlaiv), irha (ireh), leščerba (lichtscherben), malha, mar, vnemar eet. (mari), marjati (maren), mostovž (Mushaus, farovž, rotovž), mrkovca (Meerkatze), peza, pičel, podgana (pantegana), putrh, ro-vte, šapelj, šema, šent, vitez, šuntati, vpiti (vopjan), tabor, vseh (iz voščiti, wunsken), žrebelj (grebil) i. t. d. (Prim. Janežič—Sketovo slov. slovnico, 10. izd., str. 156 sl.)

Nikakor pa ne smemo na novo uvajati v književnost te vrste besednega zaklada iz posameznih narečij! Dosti zgoraj navedenih besed je že Belokranjec skorada zoprnih! Za takšno "kranščino" ne sme pač nikdo solz prelivali! — Ravno takšne tuje besede so medsebojnemu razumevanju najbolj napotu, enako tudi turške besede v srbohrvaščini nasproti nam Slovincem. — Klasičen primer ne ravno protankovestnega izbiranja slovanskih izrazov je n. pr. inse-rat Josipoviča, Kostiča i Popoviča v "Epohi" z dne 5. aprila t. l.: "Pancer kase čuvne fabrike I. S. Arnheim-Berlin... vaga decimalnih i terazija sve vrste... Alata raznog... Bormašina. Turpija raznih..." in za nameček še: "Kazana od fereinkovanog bleha za veš..." Tudi na žezniških strojih čitamo že poleg slovenskega napisa "strojevodja" napis v pristni cirilici: "Vodža mašine", — kar vsekako ugaja tudi antipurištnemu okusu Rakoveca. Geslo nam bodi tedaj: jezikovno zblizanje v čistem duhu slovanstva!

"Izenačenje" zakonov pa se začne morda pri izenačenju valute, ne pri jeziku.

Tudi mi priznavamo resničnost Iherinove trditve, da treba hidri samovolje in brezposlastnosti streti glavo, kjerkoli se pokaže (Kampf um's Recht, 17. izd., 52). Vir prava (v državi), a tudi jezika je namreč narod.

Dr. M. Malnerič:

ŽELEZNIŠKA ZVEZA ČRNOMELJ-OGULIN.

Vprašanje železniških zvez zahteva prav različne vidike: tehniški, narodno-gospodarski, zlasti trgovski, industrialni in poljedelski, vojaški, pravni in politični. Z njim v zvezi je tudi ravno v tem slučaju pomen morske luke, čije prometno območje je treba najprej

poznati. K prometnemu območju luke Baroš ter ostalih naših kvarnerskih luk je prištevati dele Kranjske, Štajerske, vzhodne Češke in Galicije, Ogrske, Hrvatske in Slavonije, Bosne, Srbije, Bolgarske in rumunije, ne pa južne Nemčije.

Nasproti progi Kočevje-Brod-Moravice ima proga Črnatelj-Ogulin prednost, da leži obenem v oboju splitske (in šibenške) pa solunske luke, ako se zgrade spodaj označeni deli centralne železnice. Proga Črnatelj-Bosiljevo-Ogulin si je predstavljati kot glavno progo za veliki državni in meddržavni promet, za zvezo s Kvarnerom, Dalmacijo in Bosno; zadnje poudariti se mi zdi posebno važno, ker se na to v obče pozablja. Projektirana zveza Plaški-Bihač je velikega pomena i za Slovenko i za Hrvatsko, a največjega pomena za Bosno samo.

Bosna je znana po svojem neizrečenem lesu, sadju zlasti slivah in orehih, Lika pa po svoji drobnici, volni, kozah, lesu, pa vodnih silah Gacke in Korane, Dalmacija pa je vsakemu znana s svojim vinom in južnim sadjem, zelenjavo, oljem.

Proga Črnatelj-Ogulin-Plaški-Bihač — vodi preko t. zv. "nizkega Krasa" (plitki Krš), dočim vodi proga Kočevje-Brod-Moravice čez "Kočevske planine"; na slednji bo posebno težavno postaviti kolodvor. Ako velja v tehničnem oziru, da je v hribovitem zemljišču bolja krivulja, kot v viaduktu in predori zvezana prenačrta, — in o tem med tehniški ni dvoma, potem se v tehničnem oziru prej odločimo za zvezo Črnatelj-Ogulin, kot za zvezo Kočevje-Brod-Moravice, pri čemur je še upoštevati, da ustreza prva proga tudi bolje območju kvarnerskih luk, zlasti, ko se zgradi proga št. Janž-Sevnica, ki bo veliko več pritegnila iz drugih držav v našo, kot pa bo odtegnila domaćega prometa Ljubljani. Atrakejsko območje proge Črnatelj-Ogulin je tedaj večje od atrakejskega območja proge Kočevje-Brod-Moravice.

Kdor hoče danes potovati iz Mitrovice na Kosovem polju v Prijepolje, ta si izbere najvarnejšo pot preko Skoplja, Belgrada, Broda, Sarajeva in Uvca. Kaj je tedaj v državni najnujnejši?

Proga Črnatelj-Ogulin si je predstavljati kot del glavne proge Ljubljana-Sarajevo-Skoplje. Na tej progi bi ležala sledeča mesta in kraji: Novo mesto, Črnatelj, (les, premog, vinstvo), Ogulin, Plaški (izvoz lesa), Bihač, Drvar (važno industrijsko mesto z velikansko lesno industrio, s tovarno za celulozo ter kemične produkte, s tovarno za zaboje za Maroko, Alžir, Indijo, Italijo, Las Palmas); od tu dalje vodi železnica ne Daleč od Sinjakova pri Varcar Vakufu, z bakrenim rudnikom, do Jajca (karbidna tovarna z elektriko), odtod pa proga preko Travnička, pa nedaleč od Zenice (veliki železni rudokopi in železna produkcija, premogokopi) v Sarajevo; dalje vodi železnica do Uvca na eni in do Vardiša na drugi strani. Od Uvca je projektirana proga skazi Prijepolje, Sjenice, Novi Pazar ter dalje ob vznožju na raznih rudah prav bogatega Kopaonika (zlato, srebro, baker, hematit, mangan, rjavi železovec, krom) ter mimo mnogih mineralnih izvirov v Mitrovico, odkoder vodi železnica v Skoplje in dalje v Solun. Ko se zgradi tudi še proga Vardište-Užice, dobimo tako tudi zvezo s Caribrodrom, kakor tudi skozi Novi Pazar, ako se ta zveže preko Raške s Kraljevim.

Potrebno je tedaj, da stopi javnost v zavest, da je treba imenovati še obstoječe ali pa še samo projektirane dele zvezati in kot glavno progo zgraditi.

Tako je tudi najbolj označeno razmerje zveze Črnatelj-Ogulin kot državne, glavne, za Dalmacijo direktne proge, nasproti zasebni stranski ali sekundarni progi Kočevje-Brod-Moravice, komercialnega značaja.

Tudi v strateškem oziru ima vsled svoje varnosti, solidnosti (t. j. ker ne rabi takšnih viaduktov in predorov, kot kočevska) proga Črnatelj-Ogulin gotovo prednost pred kočevsko.

Naposled ne smeo pozabiti na vodne sile Krke, na "Ključ Dolenjske", ki ga bo treba zvezati s Stražo. Morda bo treba ravno tu priklopiti zvezo kočevske proge z novomeško? Na vsak način pa je lahko razumeti, da se n. pr. Kostanjevičani in Novomeščani ne bodo mogli ogreti za to, da potujejo k morju — preko Grosuplje.

Zgodovina Bleda.

Najstarejša zgodovina biserne kranjske dežele, našega Bleda je zagnjena s tajinstvenim kopreno. Zgodovinsko znano je le, da je v drugem stoletju pred Kristusom rojstvom tudi nad Bledom zagospodoval rimski orel. Nad jezerom, ki se je imenovali tedaj "Lacus auriacus", se je tedaj dvigala na sivi skali trdnjavnica, ki je čuvala posest mogočnega Rima.

Ze v šestem stoletju po Kristusu pa so se tudi v tem divnem kraju pojavili Slovenci, ki so kmalu pregnali ošabnega, a pomelkužnega Rimljana; na obalah blejskega jezera je zavladalo slovensko življenje in "tam v časih Črtomira na otoku podoba boginje je stala Živa".

Koncem šestega stoletja je bila v slovenski posesti že cela Kranjska in Koroška tja do bavarške meje, žal, da pod avstrijskim vrhovnim gospodstvom, katerega so se s pomočjo Bavarcev osvobodili l. 788. Od tega leta je Karantanija s svojimi markami pripadala frankovski državi. Ime Kranjska (Craina marcha) se omenja prvičkrat v neki listini kralja Otona II. iz leta 973. V onem davnem času je Bled s svojim jezerom delil usodo cele "kranjske marke". Na obalah so se našla ponovno grobišča iz onih davnih časov.

Iz rimskih trdnjavskih podrtin se je dvignil močni Blejski grad. Celotoko Blejskega jezera z mnogimi posestvi vred je rimsko-nemški cesar Henrik II. dne 10. aprila 1004 podaril škofu Alboinu vBriksenu na Tirolskem in njegovim naslednikom. Le utrjeni grad Bled je cesar pridržal sebi za svoje markgrofe kranjske. Kot tedanji markgrof se imenuje grof Valtilo. Pod Valtilovim naslednikom Ulrikom pa je cesar Alboinovemu nasledniku poklonil tudi grad Bled. Cesar Henrik II. je briksenskemu škofu Popu dne 16. januarja 1040 daroval vse zemljišče od reke Bistrice v Bohinju do blejskega gradu ter mu prepustil "v večno last" vso zemljo med Savo dolinko in bohinjsko Savo do Radovljice z vsemi pravicami. Tudi markgrof Ulrik je daroval škofu svoje obsežno posestvo v Lescah in na Bistrici. S tem je bila oblast briksenskih škofov na Kranjskem močno utrjena in je trajala celih 800 let.

Svoja obsežna kranjska posestva so upravljali briksenski škofski po svoji administrator-

jih, pozneje po grajskih kapitanih na Bledu. Kot kapitani blejskega gradu so služili navadno odlični kranjski plemiči. Imenujejo se med drugimi člani rodbin: Kreigh, Auersperg, Lenkovič, Thurn in Gallenfels. Med temi kapitani se je zlasti odlikoval grof Herbert Turjaški, ki je upravljajal Bled od leta 1558. do leta 1574. Kapitani so briksenskim škofom plačevali stalno najemnino za blejsko posestvo, tako na primer v 17. stoletju 600 zlatih goldinarjev. Seveda so ti kapitani skušali z blejskega posestva nagrabiti kolikor mogoče dohodkov, kar gotovo ni bilo prijetno za blejske podložnike. Kmetje so prosili škofo za varstvo in pomoč, vsled česar so večkrat nastali trdovratni prepiri med škofom in kapitanom. Sredi šestnajstega stoletja je na Bledu prevladal protestantizem. Leta 1572. je škof premagal blejskega evangelijskega župnika, a leta 1583. je skušal vse protestantske kmete pregnati s svojih posestev. Borba je trajala do leta 1587., ko so kranjski stanoviti sami oblegali Bled ter napravili konec tamkajšnjemu protestantizmu.

Skoraj 800 let so briksenski škofi bili gospodarji na Bledu, dokler niso bila njihova posestva dne 25. februarja 1803 sekularizirana in izročena v posest avstrijske države. A cesar Ferdinand je ta posestva z dekretom z dne 23. junija 1838 vrnil briksenskim škofom.

Ker pa ti vsled slabe uprave niso imeli od njih skoraj nikake koristi, so leta 1858. celo svoje blejsko posestvo prodali za 150 tisoč goldinarjev Viktorju Ruardu, posestniku železnih rudnikov in Ruard je vse gozdove prodal Kranjski industrijski družbi, a grad Bled s posestvi ob blejskem jezeru, deloma tudi v Bohinju, z vsemi pravicami brodarstva in ribarstva na blejskem in bohinjskem jezeru leta 1882. dunajskemu industrijalcu (Muhru. Pred nekaterimi leti pa je blejsko posestvo prešlo v slovenske roke: kupil ga je znani rodoljubni podjetnik Ivan Kenda.

Bled je tekom časa preživel razne preizkušnje. Tako so Turki ponovno prodrli do Bleda, tako leta 1476. in leta 1477. Leta 1509. je grozen potres napravil mnogo škode na Bledu in okolici, leta 1510. pa je azijska kolera zahtevala tamkaj mnogo žrtev. Blejska župnija je bila ustanovljena v petnajstem stoletju, a sedanja župna cerkev je nova in je bila zgrajena leta 1903. K blejski župnji pripada tudi otok na jezeru s staro in slovito romarsko cerkvijo Marije na otoku. Že leta 1238. je stala na tem mestu cerkevica, ki je imela svojega posebnega predstojnika. Leta 1509. jo je porušil potres, a l. 1523. je bila na istem mestu zgrajena današnja cerkev. Marija na otoku je še danes slovita romarska cerkev. Radi jo obiskujejo domačini in letoviščniki.

Direktni in edini parnik za DUBROVNIK

Tuscania (novi) 6. dec.

V devetih dneh v Jugoslaviji. Potujte na enem izmed treh morskih velikanov, ki odplujejo vsak tork iz New Yorka. Vsi potniki tretjega razreda so v kabinah.

MAURETANIA AQUITANIA BERENGARIA preko Cherbourga.

Ne zahteva se francoskega vizeja. Za karte in navodila vprašajte najbližjega agenta v vašem mestu ali okolici.

VESTI IZ JUGOSLAVIJE

Smrtna kosa.

Iz Železnikov poročajo: Tukaj je umrl 42-letni Matevž Klopčič, podomače Martinkov. O njegovi veliki priljubljenosti je pričal njegov pogreb. Poleg občinstva so ga spremljali na zadnji poti tudi gasilci iz Železnikov in Sele, Sokol in Železnikov in Bralno društvo iz Železnikov in Sele (oba z zastavo). Pevski zbor mu je zapel pred hišo in v cerkvi žalostinki, Janko Jakše in Lavoslav Košmelj pa sta se poslovila od njega z lepima govoroma. Naš Matevž je bil zelo in teligenen samouk. Že kot učenec je izdal svoj listič "Vrtec", katerega je prodajal med sovrstniki po 4 vinarje. Ko je njegov oče županoval, mu je naš matevž tajnikoval. Že kot mladenič je pristopil k Bralnemu društvu, čigar predsednik in tajnik je bil mnogo let. Pokojnik je bil kremenit značaj in vedno v prvih vrstah borev za napredne in narodne ideje. Ni obračal plašča po vetru kakor marsikak "mož". Društvu je bil on duša. Udeleževal se je kot pevec, igravec, režiser. Bil je zelo dober govornik, kar je pokazal pri raznih slavnostih. Bil je tudi soustanovitelj Sokola in načelnik gasilnega društva. Poznal je dobro našo, rusko, kakor tudi srbohrvaško književnost. Sploh je bil naš Matevž poseben talent, kakšnih je le malo med priprostim narodom. Iz Rusije, kjer je bil ujetnik nad tri leta, je prinesel kal bolezni, kar ga je med drugim tudi stalo. N. v. m. p.!

V nedeljo 16. julija je nanageloma umrl zadet od srčne kapi Jožef Barbič, trgovec in posestnik v Ljubotmeru, v 44. letu svoje starosti. Zapušča soprogo in 3 nedorasle otroke. R. I. P.

Smrtna nesreča.

Dekle Ivanka Hegler iz Raplovega, občina Struge, je šla nabirat zelenja za živino. Zlezla je na višje drevo, da bi nasekala zelenje. Že na pol odsekane veje, za katero se je držala, se vlomila in dekle pade tako nesrečno na tla, da namestu izkrvavi in umrje.

Ivana Golob v Mekinjah je kuhala v večji prašičem. Pri njej je bila njena trinapolletna hčerka Marička. Ko je šla mati v klet po krompir, se je dekletce približalo ognju, vsled česar se je vžgalo krilo. Hčerka je plakala, mati je hitro prihitela na pomoč, je odtrgala obleko, jo postavila v škafo vode in pogasila ogenj, toda kljub skrbni negi pod zdravniškim vodstvom je ponesrečenka umrla.

Oče ubil sina.

V vasi Podvežica pri Trstu sta delala na polju oče in sin, ki sta bila že oba nekaj časa v umobolnici. Ko jima je mati prinesla južino, sta se sprla in oče je napadel mater z motiko. Sin je prišel braniti mater, ki se ji je posrečilo pobegniti. Oče je nato udaril sina z motiko po glavi in ga takoj ubil.

Blaznež umoril otroka.

28 let staremu božjastnemu Stanku Uršiču v Slapu pri Vipavi se je omračil um. Postal je vsled tega zelo nasilen. Nekega dne je pridrivil z vilami na Ferjančičevo dvorišče, kjer so se vsi hitro poskrili. Na dvorišču je ostal le dveletni sinček Karel, katerega je blazni Uršič zagrabil in ga vrget po dvorišču 18 metrov daleč od sebe, potem ga pa še z vilami udaril po glavi. Nesrečni otrok je obležal z razbito lobanjo mrtve.

Lopovščina italijanskih varnostnih organov.

Iz Otaleža na Cerkljanskem poročajo o neverjetni lopovš-

ni italijanskih varnostnih organov. Pri običajni procesiji na Telovo je pri drugem evangeliju sredi vasi pristopil orožniški brigadir, pokrit, in zahteval, da se procesija takoj ustavi, in sicer zato, ker mu duhovnik po maši tik pred procesijo ni mogel pokazati dovoljenja za procesijo. Ker mu duhovnik ni odgovarjal, je postavil brigadir tri orožnike, ki so začeli, začeni pri šolski mladini sprejati, v puškinimi kopiti razganjati procesijo. Vse se je razbežalo v paniki, le s peščico ljudi se je duhovnik povrnil nazaj v cerkev. Ko je pa pri stranskem oltarju nadaljeval evangelije, prikoraka posredi cerkve orožnik, pokrit seveda, in zapove duhovniku pred oltarjem, da se takoj poda z njim v orožniško kasarno. Duhovnik je moral prekiniti obred. Pred zakrstijo ga je čakal brigadir. In procesija se z duhovnikom, ljudstvom in orožniki nadaljuje v kasarno, kjer pokaže brigadir duhovniku neko postavo iz leta 1886., katerega zabranjuje pod denarno kaznijo cerkvene obhode, ki niso bili 3 dni prej dovoljeni. Sto in sto procesij se danes vrši po deželi brez tega dovoljenja, le ostaleškemu brigadirju je dala stara postava navod za tak nečuten škandal. Tržaška "Edinost", ki prinaša to poročilo, vprašuje civilnega komisarja, ali je brigadir res vsemogočen. Vspričo ljudskega razburjenja naj izgine iz naših krajev nazaj v svojo "kulturno" domovino.

Smrtna kosa.

V Gorici je v splošni bolnišnici umrl dne 12. julija po vsej Gorici znani in priljubljeni duhovnik Ciril Metod Vuga. Pogreb je bil 14. julija. Pokojnik je bil rojen leta 1875. v Solkanu, v Gorici je dovršil gimnazijsko in bogoslovje, leta 1899. je imel novo mašo v Solkanu, potem je bil več let kaplan v Kobaridu, kratko dobo kurat v Batah, potem stolni vikar v Gorici, odkoder je šel v tako težavno službo kurata v Podgori pri Gorici, odkoder ga je pregnala vojna. Med vojno je pastiroval nekaj časa v begunskem taborišču Brucku za Litvi, potem pa med begunci, raztresenimi po Češki in Moravski. Leta 1918. se je vrnil v Gorico, odkoder je oskrboval povsem porušene duhovnjake, svojo Podgoro, sosednji Ločnik in Pevmo. Ko je dobil zapelo, se je preselil leta 1920. v Podgoro, kjer je začel bolezni. Jeseni 1921. se je umaknil v Harije pri Ilirski Bistri, pričakujoč, da si v kraškem svetu utrdi zrahljano zdravje. Bilo je pa prekasno, letos sploh ni bil resno obolel. Bil je goreč duhovnik, govornik v cerkvi in izven nje. Mnogo in zelo uspešno je deloval na prostnem polju. Ob razsulu je bil zelo delaven član Narodnega sveta na Goriskem. Nekaj časa je urejeval tudi "Goriško stražo". Blag mu spomin!

Umor zaradi dedščine.

Grozen zločin je razburil mirno kraško vasico Pliskovico. Med Andrejem Rebulo na ni ter Henrikom Žerjalom in Francem Koščičem na drugi strani je vladal že dalj časa prepir zaradi neke dedščine, ki im je skupno pripadala. V nedeljo 9. julija je med temi deliči prišlo do novega prepira, ki je končal s tem, da sta Žerjal in Koščič napadla Rebulo ter ga z nožem večkrat zabodla, ako da je ostal na mestu mrtve. Morilec sta bila aretirana in odpeljana v tržaške zapore.

Samomor.

Urednik nemške izdaje "Radikal" v Kočevju neki Vilibald Schubitz, se je blizu postaje vrget pod vlak ter obležal mrtve.

Samomor vsled bolezni.

V Podborštu v kamniškem okraju se je te dni obesila 38 letna Franciška Mušič, rodom iz Šmartna pod Šmartno goro. Samomorilka je zapustila pismo izjavo, da gre v smrt zaradi pohabljenosti. Pokopali so jo v Komendi.

Zastrupil se je

33 let stari slaboumni sin posestnika Lorenca Sagadina v Podložu pri Ptuj. Prišel je k svoji materi ter ji potožil, da ga grize, in povedal, da je spil osminko terpentinovega in osminko "črnega" olja. Mati mu je skuhala črne kave, toda sin je ni več poskusil — umrl je v njenem naročju.

Prva slovenska inženjerka.

Na češki tehniki v Pragi je prejela inženjersko diplomu gđe. Valeska Pirčeva, hčerka ljubljanskega odvetnika dr. Maksa Pirca. Gđe. Valeska je absolvirala praško tehniko kot redna slušateljica kemije in je položila vse izpite z odliko. Specializirala se je na strokovno kemijo za zdravila in kozmetiko. Ves čas svojih študij v Pragi je bila agilna članica akademičnega društva "Jugoslavija" in je uživala splošno priljubljenost v vseh praških jugoslovanskih krogih.

Odpušcanje Hrvatov iz orožniške službe. Da se sporazum med Hrvati in Srbi čim prej in bolj gotovo doseže, so pričeli najprej v Dalmaciji odpuščati iz službe orožnike, hrvatske narodnosti. Za enkrat so jih odpustili 70, in sicer samo take, ki so že dolgo služili in so zženjeni ter imajo otroke. Zakaj so jih odpustili, jim niso sporočili, pač pa, da so odpuščeni brez kakih pravic na pokojnino.

Novo industrijsko podjetje.

Pod imenom C. de Gregorio & Comp., fotokemične tovarne prostorih Mathiana v St. Vidu pri Ljubljani, se je ustanovilo veliko industrijsko podjetje, ki bo edino te vrste v Jugoslaviji. Tovarne bodo izdelovale najprvo svetlokopirni papir, črn, nodri in sepia za kopiranje naravnih in najmodernejši stroji. Nadalje pričnejo tovarne takoj tudi z izdelovanjem takozvanega carbon in indigo papirja za pisalne stroje in rokopise. Tovarna prične z obratom te dni, in sicer zaenkrat v tovarniških prostorih Mathana v St. Vidu pri Ljubljani. Transmisije in stroji že montirajo. Tovarniški prostori so moderni in veliki. Vseeno se je nova družba že odločila, da prične v najkrajšem času z izdelavo novega objekta, v katerem se bodo posebej izdelovali še naslednji tovarniški predmeti: fotografske plošče, fotografski papirji vseh vrst, parafinirani papir, nepremičljivo blago za mornarje, šoferje in rudarje, Biltrothov batisti, pozneje še drugi material, ki se ga mora sedaj importirati. Kar ne proizvaja Jugoslavija na potrebnih surovinah, se bo uvozilo iz Nemčije in bodo fabrikati prvovrstni ter enaki nemškimi. Kakor iz navedenega razvidno, tukaj ne gre za kakor malo podjetje, temveč je fundametalen položaj za novo industrijo, ki bo v najkrajšem času zavzela obširne dimenzije. Upati je, da se še drugi zaspani Slovenci zbudijo ter upeljejo pri nas še druge fabrikacije, ki jih manjka v Jugoslaviji. Slovenska industrija naj pokaže, da stojimo Slovenci na svojem mestu. Čim manj se bo importiralo, tem boljša bo valuta Jugoslavije. Kakor se čuje, razstavi novo podjetje svoje izdelke že na ljubljanskem velesejmu.

Odlikovanje. Dr. Rikard Zupančič, profesor na ljubljanski univerzi, je imenovan za dopisujočega člana akademije znanosti in lepe umetnosti v Toulonu v Franciji.

Atentat na poslanca Ščeka. Kakor poročajo iz Gorice, sta te dni, ko se je slovenski dr-

žavni poslanec Šček vračal iz Steverjana v Brdih, padla za njim dva strela iz revolverja, "Goriška Straža" poroča, da druhal, ki se je zagnala in streljala na Ščeka, pripada komunistični stranki.

Šolstvo v Julijski Benečiji.

Po lažnjivih poročilih italijanske vlade je v Julijski Benečiji 339 slovenskih, 284 italijanskih, 173 hrvaških in 12 nemških ljudskih šol. V goriškem okraju se ni moglo odpreti 16 slovenskih šol, ker so bila šolska poslopja ali poškodovana med vojno, ali pa ker so se učitelji izselili v Jugoslavijo. V Istri se je nekaj slovenskih šol preosnovalo v mešane ali v italijanske na željo "nepripradetega" prebivalstva (t. j. fašistov).

Rekruti "drugih narodnosti" v Italiji. Poročali smo že, da bodo Slovenci, odnosno Jugoslavlani, in Nemci v Italiji pri vojakih razdeljeni v posebne formacije, dodeljene kompanijam, bataljonom, polkom, baterijam eskadronom itdd. po Italiji. Poveljnik teh "narodnostnih" oddelkov bo seveda Italijan, po možnosti zmožen jezika dotične čete, podčastniki bodo tudi izbrani takšni, ki vsaj nekaj razumejo in govorijo "dotični jezik". Ti instruktorji naj v kolikor mogoče najprej pripravijo čas pripravljajo rekrute in iz naših mladeničev na pravijo dobre italijanske državljane in branitelje nove domovine. Za nemške rekrute se še posebej obljublja, da ne bodo služili pri vojakih bolj južno od Rima, da jim ne bo škodovalo nevajeno podnebje. Za slovenske rekrute tega zagotovila ni. Pač pa je gotovo da bodo vsi ti "tujerodni" rekruti služili v garnizijah po največjih italijanskih mestih, kjer bo tako raznarodovanje po mnenju italijanske vojne uprave hitreje napredovalo.

Kralj in kraljica na Gorenjskem.

Te dni se je pripeljal na Jesenice kralj Aleksander s kraljico Marijo. Ogledala sta si tamkajšnje tovarne. Ljudstvo ju je povsod pozdravljalo. Nato sta odšla v Poljansko dolino in obiskala Škofjo Loko. Povsod, kjer ju je ljudstvo spoznalo, ju je pozdravljalo. V Trbiži je kralj obdaril mladino z jabolki in s pecivom. Škofja Loka se je takoj odela v narodne zastave. Pred Sokolskim domom se je zbralo mnogobrojno občinstvo, v prvi vrsti Sokoli in Sokolice ter naraščaj. Ko se je pripeljal avtomobil, je bila kraljeva dvojica obaipana s cvetjem. Podstarosta Sokola Zihler je s kratkim nagovorom pozdravil kralja. L. Calerijeva pa je v imenu Sokolice izročila kraljici svež šopek vrtnice in nageljnov. Kralj in kraljica sta bila vidno vzradloščena, spričo tako prisrčnega pozdrava Slovencev.

Blizu Lesc je kraljev avtomobil povozil kokoš. Po "nesreči" je kralj izstopil, vprašal, čigava je ponesrečena žival, in ko se je javila lastnica kokoši, neka previtkarica, je veselo presenečeni ženiči bogato povrnil škodo s 100-dinarskim bankovcem. Ženice ob veliki cesti se sedaj razgovarjajo, da bi morda kazalo nagnati kolikor mogoče kokoši na cesto — kadar se vozi kralj.

Čudna nezgoda v gozdu.

Iv. Sparmbek, posestnikov sin iz Dol. Jezera pri Cerknici, je bil zaposlen v gozdu pri delu. K njemu so prišli lovci, ki so položili puške deloma ob drevje, deloma na tla in se vlegli k počitku. Ivan Sparmbek je z ogrujenim suknjičem po nesreči zadel ob neko puško, ki se je sprožila in ga je strel zadel naravnost v trebuh.

Pozor krajevna društva K. S. K. Jednote!

V vašo lastno korist vas opozarjamo na sledečo važno stvar:

Ali ni boljše imeti denar tudi varno naložen po 5 odstot, 5½ odstot, 6 odstot. in še več odstot. obresti, kakor samo po 3 odstot ali 4 odstot? Razlika pri tem na leto je velika. Ako imate torej le par sto dol. društvenega denarja na razpolago, naložite ga v zanesljive mestne, okrajne ali državne bonde, ki Vam donajajo več obresti. V slučaju nujnosti, bonde lahko vedno prodate.

Mi imamo na prodaj raznovrstne bonde in vrednostne papirje. Skoro vse bonde, katere lastuje K. S. K. J. smo tej podp. organizaciji mi prodali. Delujemo pošteno in solidno. Pišite nam v slovenskem jeziku za pojasnilo.

A. C. ALLYN & Co.

71 W. MONROE ST., CHICAGO, ILL.

DOMAČA ZDRAVILA.

Začimbe in zeliščna zdravila, katera priporoča Msgr. Kneipp v knjigi "Domači zdravnik" imam vedno v zalogi.

Pišite po brezplačni cenik, v katerem je nakratko popisana vsaka rastlina, za kaj se rabiti.

Math. Pezdur

Box 772, City Hall Sta.
New York, N. Y.

PRISILJEVANJE IZ STARE

GA KRAJA V AMERIKO

je bilo 1. julija t. l. odprto

Pišite meni da Vam naredim pravilne in dobre prošnje. Če oseba ne pride povrnem denar.

Ne odlašajte da ne bo kvota zolet izčrpana.

MATIJA SKENDER

javni notar

za Ameriko in stari kraj

5227 Butler St. Pittsburgh, Pa.

THE DOLLAR SAVINGS BANK

BRIDGEPORT, OHIO.

Glavnica \$50,000.00

Prebitek \$50,000.00.

Pod nadzorstvom države Ohio, ki je tudi naša vlagateljica. Plačujemo po 4 odstotkov obresti pri hranilnih vlogah.

Posebno pozornost dajemo tujemskemu oddelku.

Bodite previdni z denarjem! Nalagajte ga v zanesljive banke!

Bolj kakor kdaj prej, je sedaj potreben ta opomin, kajti vsled večje množine denarja med ljudstvom delajo špekulantje velike dobičke z onimi, ki jim gredo na limanice.

Naš denarni zavod je zanesljiv in poznan med narodom po svoji uljudni in hitri postrežbi.

Mi plačujemo na hranilno ulogo

po 3 odst.

ki jih pripišemo k glavnici ako jih ne dvignete.

Naša banka je pod nadzorstvom vlade Združenih držav in članica federalnega rezervnega sistema.

Pri pošiljanju denarja v Jugoslavijo bodite previdni. Brezvestni mešetariji predstavljajo sedaj krhnam visoke cene, ker se hočejo okoristiti z nevednostjo ljudstva.

Povprašajte nas za nasvet in cene, kadar želite poslati denar v staro domovino!

Ako imate doma Liberty Bonde, izpostavljene nevarnostim ognja in tatov, prinesite jih k nam ter Vam jih bomo shranili brezplačno.

THE JOLIET NATIONAL BANK

JOLIET, ILLINOIS

Kapital \$150,000.00

Prebitek \$360,000.00

Največja slovenska banka v Ameriki

Denar v stari kraj

Pošiljamo denar v vse kraje v stari domovini, v vsa mesta in v vsako vas, najhitreje, najsigurnejše in po najnižjih cenah ter brez v sakega odbitka.

Prodajamo šifkarte za vse parobrode preko Oceana in Jadranskega morja

Nabavljamo potna dovoljenja (pose) za potnike v domovino in iz domovine v Ameriko.

Naša banka je pod državno kontrolo

Pišite za pojasnila v slovenskem jeziku na

SLAVONIC IMMIGRANT BANK

436 WEST 23 STREET.

NEW YORK, N. Y.

Glavnica \$100,000.00.

Rez. fond \$30,000.00

Zgodovinski podatki Združenih držav.

(Nadaljevanje.)

Delovanje misijonarjev na zapadu.

Ze zadnjič smo poročali, kako so pričeli v Kalifornijo prihajati številni španski misijonarji, kar je tudi tedanjega mehiškega podkralja navdušilo v enakem smislu. V svrhu civilizacije na zapadu je torej tudi mehiška vlada l. 1524 naročila frančiškanom, da naj skušajo Indijance po zapadnih pokrajinah izpreobračati in učiti. Leta 1572 je prišlo na otočje Havana več jezuitov, ki so misijonarili med tamošnjimi Seminole Indijanci, tako tudi v Floridi; karmečani so prišli semkam l. 1585, benediktinci pa leta 1589.

V Kaliforniji je vodil to plemenito delo Father Junipero Serra iz reda frančiškanov. V mestu Monterey, Calif. kjer se je bil pred toliko leti izkrcal so mu l. 1891 postavili krasen spomenik. Leta 1769 je bila v San Diego ustanovljena prva misijonska postaja; v tej novi naselbini so novodošli izseljenci in tudi izpreobraženi domačini prvi prepevali nabozne krščanske himne. Monterey se je razvilo v naselbino leta 1770; mesto San Francisco (v počast sv. Frančišku, ustanovniku reda frančiškanov) je bilo ustanovljeno l. 1776; Santa Clara l. 1777, San Jose (Sv. Jožef) l. 1797, Los Angeles (Angeli) l. 1781 in Santa Barbara l. 1781. Poleg tega je zatem nastalo še številno drugih novih naselbin, ki so se razvila v današnja evetoča mesta. Povsod, kjer so vneti frančiškani oznanjevali Sv. evangelij prvotnim domačinom (Indijancem) na zapadu, so se kmalu pokazali vidni sadovi misijonskega delovanja. Da so baš katoliški misijonarji pretvorili Kalifornijo v civilizirano pokrajino in k napredku iste največ pripomogli, nam kaže še dandanes dejstvo, ker nima nobena druga država toliko mest z imeni svetnikov, kot baš Kalifornija. V najnovejšem poštenem seznamu jih je 54; gotovo je pa še veliko več manjših naselbin s podobnimi imeni.

Leta 1813 je nameravala španska vlada misijonarjem v Kaliforniji odvzeti pravico, da ne smejo v onih krajih več oznanjevati besede Božje, ampak da bo to imela, sama vlada v svoji oskrbi. Ta namera je pa ostala samo na papirju, ker ni bila izvedena. V istem smislu je l. 1833 nastopila tudi mehiška vlada, ko je proglasila vse misijonske postaje za državno last. To je bil začetek konca neumornega delovanja vnetih misijonarjev na zapadu.

Zgodovinar Dwinelle piše o delovanju frančiškanov na zapadu sledeče: "Iz Španije došlih frančiškanom gre priznanje in zahvala, da se je nad trideset tisoč divjih, barbarskih in nagih Indijancev spravilo iz njih skrivališče in napotilo k civilizaciji, da so pričeli nositi obleko in da so se navadili rednega življenja. Ti misijonarji so Indijance naučili čitanja in pisave; vadili so jih celo v godbi in rokodelstvu; dalje so jih privabili k sebi v cerkev k službam božjim, kjer so jih podučevali v sv. veri in jim delili sv. zakramente. Vse to so morali misijonarji delati na skrajno prijazen in uljuden način kot učitelji nevednega in barbarskega ljudstva. Ti misijonarji so bili pravi blagoslov za ondote pokrajine. In dosegli so končno svoj uspeh, kajti njih razne misijonske postaje so se kasneje celo same ohranjemale in nekaj

teh samostanov obstaja še dandanes. Frančiškani so bili namreč skrajno izobraženi moške; bivši vojaki, inženirji, umetniki, odvetniki, itd. Ko so prvi misijonarji Indijancem cepili prve nauke o kulturi in delu, so večkrat žnjimi skupaj na polju delali, ali v kakoli opekarni, kovačnici, ali mlinu."

Celih 14 let (od l. 1833—1847) je mehiška vlada vedno bolj in bolj zatirala misijonarje v Kaliforniji; to je povzročilo, da so pričele razne misijonske postaje pešati in hirati; domačini (Indijanci) so se zopet razšli v gozde, misijonarji pa drugam med tem ko je nahujskano mehiško vojaštvo plenilo in ropalo lastnino minkskih postaj, kar se pa ni iz mehiške vlada hotela na javni dražbi razprodati še preostala zemljišča in lastnino misijonarskih postaj, kar se pa ni izvršilo. Med tem časom je bila namreč vojna med Mehiko in Združenim državam končana, in v Kaliforniji je ponosno zaplapolala naša zvezdnata zastava. L. 1847 je ameriški general Kearny izdal ukaz, da vse misijonske postaje v Kaliforniji lahko obdržijo svoja zemljišča in imetje, dokler ne bo vlada raznim verskim redom izdala pismene lastninske pravice, kar se je tudi v resnici izvršilo.

Odkritje zlata v Kaliforniji.

V tem času je Kalifornija namah zaslovela po celem svetu vsled najdbe zlata.

Ob reki Sacramento (zakrament) se je že nekaj let preje naselil neki Švicar, Sutter po imenu, ki je imel obširno posestvo okrog označene reke in v bližini American reke. Pri Sutterju je služil za hlapca Američan Marshall; tega je gospodar poslal na zimo da mu popravi žago ob American reki, 40 milj oddaljeno od njegove naselbine. Dne 24. januarja 1848 je Marshall zapazil v vodnem žlebu pri žagi nekaj svetlega v obliki peska. Ker ni znal, kake vrste pesek je to, je nesel istega domov svojemu gospodarju pokazat. Sutter je stvar preiskal in pronašel na svoje veliko veselje za pravo zlato. Tajnost te najdbe pa ni ostala neprikrta, ampak se je mahoma raznesla po deželi, in celo v Evropo.

Nekega dne zatem je prišel v San Francisco nek delavec s polno steklenico zlatega prahu in peska. V eni roki je držal steklenico, z drugo je pa veselo vihtel klobuk in kričal: "Zlato! Zlato! iz American reke."—To je povzročilo navdušenje med ljudstvom, kakor bi iskra šinila v slamnato streho. Takoj zatem se je proti American reki napotilo na stotine zlatoiskalcev za srečo. Sodnik je pustil svojo službo, zdravnik bolnišnico in svoje paciente; celo kaznjenci so uhajali iz ječ, čuvaji in stražniki so jim pa sledili do zlatega polja in so z njimi vred tam ostali; vojaki so puščali svoja zastražena mesta; tudi iste so šli iskat drugi vojaki in se tudi ti niso nazaj vrnili; mnogo hišnih posestnikov in trgovcev je pustilo svoja imetja, največ pa farmerjev; vsled divje mame po zlatu je isto leto ostalo mnogo farm neobdelanih, ker so jih gospodarji opustili, se za krasne vrtove in vinograde se ni hotel nihče brigati, kajti vse, vse je drlo za zlatoiskalce proti American reki.

Kakor že omenjeno, se je vest o odkritih zlatih poljih v Kaliforniji nagloma razširila po celem širnem svetu, celo do Južne Amerike in Avstralije.

Ni torej čuda da je pričelo prihajati vsak dan v Kalifornijo vedno več zlatoiskalcev. Mnogo izmed teh je po velikih zapadnih planjavah hodilo peš in vsled tega jih je tudi številno pomrlo od žeje, gladi, kolere ali pod sekiro Indijancev; drugi so prihajali po morju mimo Južne Amerike, drugi pa čez panamsko morsko ožino.

Tedaj je šela naselbina San Francisco komaj 700 prebivalcev, ki so stanovali v kočah iz blata; v teku nekaj mesecev je ta naselbina že štela 20,000 prebivalcev na kar se je inkorporirala v mesto. Od 24. jan. 1848 do jan. 1850, ko je Sutterjev hlapec našel prve drobce zlata rude pri oni žagi, je štelo zlatoiskalcev naraslo že na 90,000; te prve zlatoiskalce so ljudje nazivali za srečne "49", ker so leta 1849 največ zlata rude izsledili in nakopali.

Naval zlatoiskalcev je pa postajal še vedno večji, kar je delalo osobito vladi dosti pregla-vice. Treba je bilo nekaj ukreniti glede varnosti življenja in lastnine. Najprvo so bili ustanovljeni posebni vigilančni (čuvajni) odbori, zatem je bila pa sklicana konvencija, ki naj bi sestavila ustavo za novo državo Kalifornija. Na tej konvenciji je bil najprvo sprejet zakon, ki prepoveduje suženstvo; navedena ustava je bila po ljudstvu sprejeta pri novembarskih volitvah leta 1849 na kar je ta država pristopila v Unijo Združenih držav.

(Dalje sledi.)

Zabavni kotichek.

Naporno delo.

Zdravnik: "Obžalujem, Presvetlost, da Vam moram za dalj časa zabraniti vsako duševno napenjanje." — Knez: "Vladati pa vendar smem!" — Zdravnik: "To se ve!"

Napačno razumel.

Zdravnik: "Prah, ki sem Vam ga zdaj zapisal, jemljite v vodi." — Drugi dan pride zdravnik pogledat bolnika. Bolnik toži, da je bil prah silno grenak! — "Kaj ga niste vzeli na vodi, kakor sem rekel?" — "Sem; in še v prav veliki banji sem sedel."

Ima — nima.

Dora (mati): "Lora (hči), teči in poglej, če ima mesar telečje noge." — Lora prisopiha nazaj: "Nisem mogla videti." — Mati: "Kaj nisi mogla videti?" — Hči: "Če ima mesar telečje noge. Je obut."

Sodba Indijanca.

Nedavno se je mudil Bacon Rind, glavar Osage indijanskega plemena v mestu Tulsa, Okla., kjer si je ogledal novo tovarno za izdelovanje umetnega ledu. Naravno, da se je priletni Indijanec močno čudil bistroumnosti belokožcev. Ves razburjen se je končno zvil v svoje ogrinjalo in vzkliknil: "V resnici ste belokožci prebrisan in mogočni; v tem še Boga prekašate. Vi delate led v poletnem času med tem ko ga naš vsemogočni Bog dela samo po zimi."

Radoveden konj.

H konjereju se nekega dne zgleda konjski mesar kupčjskim potom. Kupčija je bila narejena za neko že staro kljuse. Predno je odvedel mesar konja, mu je še odprl gobec, da na zobeh vidi, koliko je žival stara. Žival pa — ne bodi lena — je mešetarju kar 4 prste odgriznila.

Konjerejec je mešetarja na to s sledečimi besedami potolažil: "Vi ste hoteli vedeti koliko zob ima ta konj; — konj je bil pa radoveden, koliko prstov imate vi na roki."

VOLSTEADGRAMI.

Oj vročina ti avgusta, Prazen žep, in suha usta.

Včasih dobro pivo pili. Dan's pa vodo; Bog se usmilil!

Če te danes žeja tare, Zalosten greš ves od bare.

Volstead pivo še za — čevlje Ni, — če tjakaj se ga devlje.

Samo pol procenta "kika" Žeja pa tako velika!

Če ga spiješ celo mero, Zelodeu prideš v zamero.

Srečna ti, Evropa stara, Ki za Volsteada ne mara.

Tam na litre ga dušijo; Piva dosti še dobio.

Če pri nas kdo "kik" le skuha, Mož postave ga zaduha.

Kaj se hoče? — Potrpimo. Mislimo, se tolažimo:

Suša, ki nas tako bode, Sad je ameriške svobode.

Nekateri ameriški gostilničarji bolj sovražijo Volsteadove, kot vse anarhiste, komuniste in boljševice.

Neki kongresnik, ki je glasoval za Volsteadovo postavo ima doma v svoji kleti za \$80,000.00 vrednosti finega šampanjca, vina in žganja.

Pravijo da žganje škoduje. Čudno, da ga še vedno dajejo slabotnim bolnikom po bolnišnicah.

Primerno bi bilo tudi za ameriške Slovence enkrat prirediti skupen izlet na Bavarsko, ali v Pilzen na Češko, ali pa h Kozlerju v belo Ljubljano. Zglasili bi se tudi pri Tislerju, kjer se danes dobi 10 litrov ovička za 1 ameriški dolar.

Dosti "bootlegerjev" danes pravi: "Živel Volstead". Ti si nas obogatil!

Kongresnik Andrej J. Volstead je doma iz Minnesote; to pa še ni dokaz da je vsa Minnesota do kosti suha.

Če si hudo žejen, misli na leta nazaj, kako je fino pivo včasih od mize teklo. Morda ti bo pri teh spominih huda žeja prešla!

S pota.

Te dni sem se mudil na Willard, Wis., v mladi, a veliki farmerski naselbini, ki se prostira več milj v razdalji in kjer živi nad 300 naših slovenskih kmetovalcev. Smelo trdim, da so od vseh vetrov Slovenije, tako da tvori ta največja slovenska farmerska naselbina v Ameriki nekako Jugoslavijo.

Na svojem obisku sem našel tukaj: Dolenjce, Gorenjce, Stajerce, Hrvate (Ličane), Primorce in Krašovce (Notranjce) in Julijske Benečane. Obiskal sem tudi znanega veselega pečlarja "Happy", ki je na predan obiral jabolka; obrodila so tako izborna, da jih je imel več sodov. Srečni "Happy" mi je ponosno kazal nad staro klastro dolge solnčne rože, češ, to je znak našega pečlarskega življenja.

Pri tej priliki sem se vdeležil tudi piknika domačih farmerjev kjer sem našel več prijateljev iz širne Amerike. V prijaznih pomenkih govorili smo tudi o težavah prvih naseljencev semkam na Willard, kjer je žilava slovenska roka pretvorila cele gozele v danes prijazne kmetije, da jih je veselje videti.

Zadnja leta prihaja semkam mnogo rojakov in rojakinj iz raznih držav na počitnice, osobito iz Chicago; zaradi zdravja, kajti podnebje je tukaj krasno; tu lahko uživajo sveži

zrak, ter pijejo okusno skoraj mineralno vodo, po gozdih jim pa ne manjka vsakojakih jagod, malin in okusnih črešenj.

Tu naseljeni Slovenci imajo lična domovja v čisti in prostorni naravi. Onega večera zrl sem proti zvezdnatem nebu ter mislil na bodočnost našega naroda. — Krog mene prijatelji in znanci; krog mene vrle Willardčanke, ker štelo se je, da one prireajo ta piknik. Prijazno so mi ponudile raznih okrepčil v prosti naravi kot pečene piščance, potice, sladoled in kaj še vse znajo willardska dekleta in žene pripraviti; saj so na glasu za izborne gospodinje in kuharice. Mladina se je obračala ob zvokih kranjske harmonike, in to melodijo so spremljale v daljavi razne nočne ptice. Razšli smo se domov že pozno v noč veseli in zadovoljni. V resnici, kdor hoče uživati pravo gostoljubnost in slovensko postrežljivost, naj pride na Willard na počitnice.

M. P.

DAYTON AUTOMOBILE TIRES.

Gumijevi obroči za avtomobile so jamčeni in so najbolj trpežne vrste, kar jih je danes dobiti. Trajajo pri vožnji do 30,000 milj ali še več.

Cene: 30x3—\$8.85. 3½—\$10.95. Pišite za ceno obročev vaše velikosti.

Na prodaj pri:

JOHN VIDMAR,

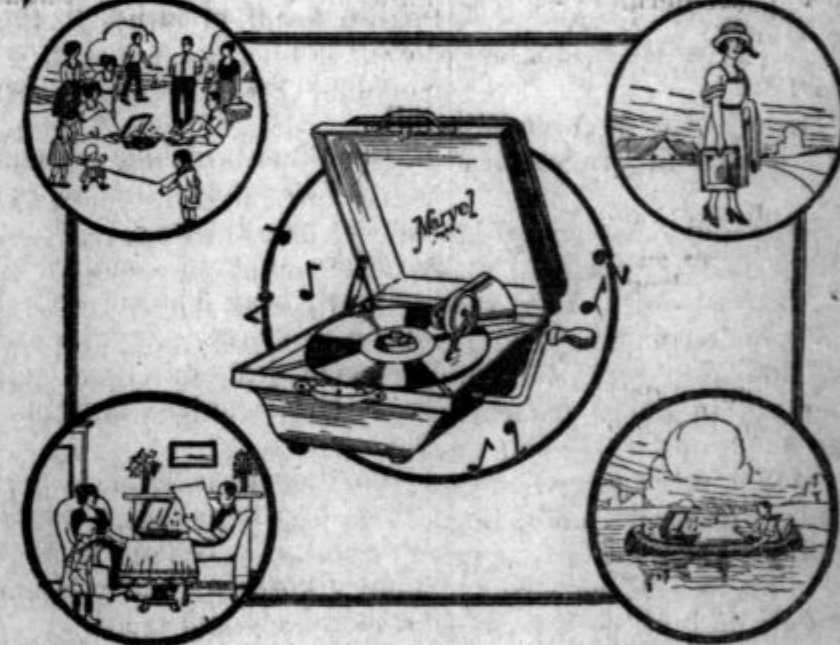
611 N. Broadway, Joliet, Ill.

Ogenj in voda dobro služita, slabo gospodarita.

NAJNOVEJSI, KRASNI MODERNI ROČNI "FONOGRAF"

Cena \$11.95 za kratko dobo samo.

Zraven dobite zastoj 6 Columbia plošč 10 palcev v obsegu in 200 igel.

Tukaj imate najnovejši fonograf, ki je najpoznejšega izdelka, nenavadno lep in priročen po obliki in drugače. Ima iste fine muzikalne kvalitete in tudi služi Vam prav tako, kakor drugi večji dragoceni fonograf, dasi stane samo \$11.95. Zavzema malo prostora v mali nosilni skatli, tehta samo 12 funtov in je samo 12 palcev širok, 11 pal. dolg, in 9 pal. visok. Je jako lepo vdelan v lepem zavoju, da ga lahko ponese kamorkoli hočete, na piknike, izlete, na Vaš vrt, ali pa k Vašim prijateljem ga vzamete, kadar jih obiskujete, ako on nima takega zabavnega sredstva. Vsak dom bi moral imeti dandanes. Fonograf in za tega Vam ni potreba plačati \$200.00, ko ga dobite od nas za samo \$11.95. Vi se boste čudili nad tem ročnim fonografom. To bo ravno tako, kakor bi v Vašo hišo dospeli vsi najboljši pevci celega sveta. Zdelo se Vam bo, kakor da bi bili pred Vami, ker slišali boste natančno njihov glas. Ta fonograf Vam bo služil ravno tako, kakor vsak drugi dragoceni in stane samo \$11.95.

Je nenavadno dobro narejen iz mahagonskega lesa polirano, in vsi okovi ponikani, ima močno jekleno pero. Enkrat ga navijete in igra Vam dve 10 palčne plošče. Igra na vseh ploščah razven Edisonovih. Vsebuje posebno prijeten ton, prav, kot vsaki drugi fonograf. Ga lahko tudi regulirate na poljubno hitrost. Ima tudi v zavoju prostora za tri plošče, in šivanke. Mi smo edini, ki Vam lahko preskrbimo tak fonograf.

Da damo javnosti priliko, da si preskrbe te fonografe, predno bo konkurenca postavila jim višjo ceno, smo se odločili, jih prodajati po nenavadni nizki ceni za kratko dobo po \$11.95 in poleg vsega Vam damo absolutno zastoj 6 Columbia plošč lošč in 200 igel z vsakim fonografom. Če bi Vam katera druga trdka ponudila ravno take fonografe, ste lahko zagotovljeni, da so nepravdo reprezentirani. Varujte se takih trdk.

Mi Vam jamčimo in Vam povrnemo denar, ako niste zadovoljni. Vrnite nam poslano blago zavarovano na pošti v dobrem stanju v 10. dneh.

Ne pošljite nobenega denarja naprej, izrežite ta oglas in ga pošljite nam vred z \$1. ostalo pa plačate potem, ko prejmete fonograf. Pišite takoj in poslužite se te nizke cene.

VARIETY SALES COMPANY,

Dept. 1536

Chicago, Ill.

POŠILJAMO DENAR

v Jugoslavijo, Avstrijo, Italijo in Julijsko Benečijo hitro, zanesljivo in po najnižjem dnevnem kurzu. VSAKA POŠILJATEV JAMČENA.

Pošiljatelju pošljemo pobotnico za prejeti denar, ki jo je lastnoročno podpisal prejemnik, ko je dobil denar v roke.

Danes pošljemo denar po sledečih cenah:

1000 kron za ... \$4.00 100 lir za ... \$6.00

AMERIKANSKI SLOVENEK,

1006 N. Chicago St.

:-

Joliet, Illinois.

Doma in v svetu.

Spisal Zvoran Zvoranov.

(Dalje.)

Sreča je bilo obema težko, kakor še nikdar ne, ko sta tako stala drug ob drugem in jemala slovo.

"Pa z Bogom, Anica, in misli name!"

"Z Bogom, Francelj, tudi ti se me spominjaj!"

Ločila sta se in odšla vsak v nasprotno stran, a vsak korak sta obstala in se ozrla, kajti še toliko bi si bila rada povedala, a ni jih bilo besed, ki bi bile mogle izraziti vse tisto, kar je bilo v njiju srcih...

Ko je izgubil Anico izpred oči, je France zavriskal, da bi ga žalost ne premagala in da bi se ne zjokal...

Potem je šel v gostilno, kjer ga je čakal Tone s par zapeljivimi fanti, od katerih se je hotel posloviti.

Oblačno jutro je bilo drugi dan. Mraz se je bil naredil čez noč, sivkasti oblaki so preprežali nebo in napravljalo se je na sneg.

France se je poslavljajal od matere pred kapelico, ki je stala ob cesti pred Zapoljem.

Težko mu je bilo v glavi, težko v srcu, kakor sanje so se mu zdeli vsi dogodki zadnjih dni.

Tone je bil odšel počasi naprej, on pa je stal ob materi in poslušal njene besede.

"Idi v božjem imenu, ker ne more biti drugače! Sinoči sem zopet prošila očeta, naj si vendar premisli — a vse zaman. Rekel je, da ga boš še na koleh prosil, naj te zopet sprejme pod domačo streho. Oh, Francelj, premisli dobro vse še enkrat, predno greš! Dom je le dom in druge matere, druga očeta ne najdeš, idi kamor hočeš!... Premisli si, dokler je še čas!"

"Dovolj sem že premišljeval!" je odvrnil France mračno.

"Samo glej, da se ne boš kesal!" je nadaljevala mati. "Idi in Bog s teboj! Imej vedno v spominu nauke, ki si jih slišal doma in v cerkvi! Imej dober um in dobro pamet in Boga ne pozabi! Jaz bom vedno molila, da bi se srečno vrnil zdrav in vesel... Moj Bog, moj Bog, kako pusto bo pri nas, ko te ne bo več!... Francelj moj, ali je res vsega tega treba?"

Potok solza se ji je vsul iz oči.

Tudi on si je brisal oči, a o tresel se je s silo vse žalosti in dejal s pogumnim glasom: "Kaj bi jokali, mati, saj ne grem na večne čase! Vrnem se prej ali slej... Toda kaj bi vam pravil, kako in kaj! Tone me gotovo že težko čaka zato z Bogom in nič ne žalujte!"

Objel jo je in poljubil na velalica.

"Na, tukaj-boš imel za prvo silo!" je med ihtenjem dejala mati in mu stisnila v roko par goldinarjev.

"Bog vam povrni!" je dejal on, spravil denar in ji dal še zadnjič roko.

"Z Bogom!"

"Bog naj te varuje na vseh potih! Piši včasih, kako se ti bo godilo!"

Urnih korakov je stopal France po cesti, da bi kolikor mogoče kmalu dotekel Toneta. Nobene jasne misli ni bilo v njegovem srcu, le grenka, velika žalost...

Tiho in mirno je stalo Zapolje v mračnem jutru, tam na ovinku se je belila kapelica in pred njo je stala suha, sključena žena, Francetova mati, in je med solzami priporočala sina Božji Porodnici...

Na drugem koncu vasi pa je

sedelo ob oknu blede dekle, Strugarjeva Anica, in gledala skozi motne šipe na cesto, ki se je vila po ozki dolini proti trgu. Težke in žalostne so bile dekletove misli in na skrivaj, da bi je mati ne zapazila, si je obrisala solzne oči, ko je zagledala daleč pod Zapoljem dve temni postavi, ki sta izginili čez par minut za gričem.

Bila sta France in Tone, ki sta hitela na trški kolodvor, da se odpeljeta proti Trstu...

IV.

V tržaškem predmestju sta dobila Strmčev France in Grudnov Tone še tisti teden delo v veliki tvornici za železo.

Zapoljčani, onadva in še Brunov Tine in Tončekov Janez, ki sta že prej tam delala, so stanovali skupaj v bližini tvornice. Pri stari, godrujavi gospodinjji, ki jim je tudi kuhala, so imeli nizko, veliko sobo z dvema oknom na dvorišče.

Prvo nedeljo po svojem prihodu v Trst je sedel France sam ob stari, šepasti mizi in pisal Anici. Njegovi tovariši so bili šli v gostilno, ker so bili fisto nedeljo vsi prosti.

Velike, nerodne so bile črke, a besede so bile iskrene in priščne. Kakor bi govoril z Anico, ji je pisal in pripovedoval o svojem prihodu v Trst, v to šumeče, veliko mesto, o morju, ki je videti večje, nego je cela dolina, kjer leži Zapolje, o delu, ki ga je kmalu dobil itd. In nazadnje je sklenil pismo s pozdravom nanjo, na mater in na vse znanke...

Večirilo se je že, ko je stopil iz hiše, vrgel pismo v bližnji nabiralnik in šel iskati gostilne, v kateri so bili prijatelji.

Kmalu jo je našel in vstopil.

Gost, težak vzduh, prenapolnjen s tobakovim dimom ga je skoraj vrgel nazaj, plinove svetilke so gorele motno nad mizami, krag katerih so pili, igrali in kričali delavci v vseh mogočih jezikih. A vendar se je slišala največ italijanščina.

Po dolgem iskanju je dobil svoje prijatelje bolj v ozadju. Prisedel je k Tonetu, ta mu je nallil v kozarec vina in France je moral z vsemi trešiti.

Vsi so bili že precej globoko pogledali v kozarec.

"Vesel bodi, fant, in se nikdar ne drži kisle!" je kričal Brumnov Tine, ki je imel tudi tako gibčen jezik, kakor njegova mati Mica v Zapolju.

"Živijo!" je klical Tončekov Janez in silil Franceta, naj izpije do dna.

Izpil je, Tone mu je zopet nallil in nadaljeval s tovariši pogovor o delu, o nezdah pri njem, o socialistih in Bog ve o čem še...

Franceta pa ni zanimal pogovor. Močno vino mu je sililo v glavo, neka utrujenost in žalost se ga je polasčala. Misli je na zadnje dni in nekaj kakor kes se je budilo v njegovem srcu.

Kako je tu življenje vse drugačno kakor v domačem Zapolju! Tu veliko mesto, noč in dan šum in hrup, da človek grmečega Boga ne sliši, tam pa tiha in mirna vas s svojim velikim, sladkim pokojem. Tu petek in svetek isto, tuj in osamljen hodi človek med množico ljudi, ki se pehajo in trudijo s čudovito naglico dan za dnem, tam doma pa pride po delavniku praznik, po tednu, med katerim človek dela, ne delja, dan miru in počitka...

In kako težko in nevarno je delo v tvornici!

(Dalje sledi.)

Pijančev konj dobro za krmo ve.

Blago se po niti nabira, po vrvi pa zapravlja.

Grozdje! Grozdje!

VAŽNO ZA VSE PRIJATELJE DOMAČE KAPLJICE.

Lansko leto se je ob tem času v Sacramento, California ustanovilo prvo slovensko podjetje za prodajo in razpošiljanje kalifornijskega grozdja na debelo (samo na kare). Prepričani smo, da je tvrdka WALTER L. PREDOVICH & CO. lani vsako stranko in vsakega odjemalca v popolno zadovoljnost postregla. Ta tvrdka tudi letos posluje; v bistvu je ravno ista, samo ime je predruščeno na BAKULICH-PREDOVICH CO.

Letos je letina v kalifornijskih vinogradih izborna in grozdje fino; tudi cene bodo nekaj nižje kot lani.

Mi pošiljamo vsakovrstno zrelo grozdje samo na debelo CELE VAGONE (v karah). Dasi ravno imamo po nekaterih naselbinah že svoje zastopnike, vendar bi radi slišali kaj še iz drugih naselbin od onih, ki se letos za fino grozdje zanimajo. Grozdje bomo pričeli kmalu razpošiljati ko dozori. Mi prodajamo grozdje tako po ceni, kot ga KUPUJEJO razni drugi veletrgovci in prekupci sami. Mi imamo namreč za to ugodno priliko. Pišite za pojasnila in ceno na:

BAKULICH-PREDOVICH COMPANY,
224 Calif. Fruit Bldg.
Sacramento, Calif.

Jugoslovanom iz Chisholma in okolice

Ta banka vam uljudno priporoča, da bi vse vaše bančne posle nam poverili ker:

To je velika in varna banka, s skupnim premoženjem nad \$1,600,000.00.

To je prikladna banka. Naši vložniki so naši prijatelji. Mi smo vedno z veseljem pripravljeni, da jim pomagamo ne samo v bančnih zadevah, ampak vseh vrst, kjer bi jim morda naša skušnja in nasvet kaj koristila.

Vaš rojak J. Osbolt je pri nas kot uradnik zaposlen. Obrnite se nanj, ker vam bo šel vedno rad na roke.

Vedno ko imate kako banko v mislih, obrnite se na

First National Bank
CHISHOLM, MINN.

SVOJI K SVOJIM!

Podpisani toplo priporočam rojakom Slovincem in bratom Hrvatom v Pueblo, Colo. svojo trgovino z obliko za moške in otroke; v zalogi imam tudi veliko izbero čevljev za ženske; sprejemam tudi naročila za nove moške obleke po meri.

JOHN GERM.
Slovenski trgovec.
817 East C. St. Pueblo, Colo.

NAZNANILO IN PRIPOROČILO.

Cenj. občinstvu v Jolietu in okolici naznanjava, da sva odprla novo

trgovino z grocerijo, ter z vsem, v to vrsto spadajočim blagom. Prodajava blago po najnižjih cenah. Postrežba točna.

Se Vam toplo priporočava
Goibitch & Golik
Cor. Hickory & Marble St.
Telefon 4555 Joliet, Ill.

ZA SIVE LASE

"Natural Hair Restorer"

Naša iznajdba vam ohrani sive in druge lase pred izpadanjem. Odpravi prhljaj, redi korenine in pomaga rasti las.

"Natural Hair Restorer" ni barvilo in se uspešno uporablja za moške in ženske lase. Steklenica z vsemi navodili se vam pošlje za \$1 plačano v naprej.

Uspeh zagotovljen ali pa se vam vrne denar.

VICTORIA MFG. CO.,
653 Morton Bldg., New York City.

ZASTONJ

Vam bomo poslali našo slovensko knjižnogo iznajdb in patentov. Iznajditelji in drugi pišite ponjo danes.

Patentni odvorniki: pošteni, točni, zanesljivi.

A. M. Wilson, Inc.
PATENTS.
315 Victor Building
Washington, D. C.

EMIL KISS, BANKIR,

133 Second Ave.

New York, N. Y.

ZASTOPNIŠTVO
SLOVENSKE BANKE

D. D. ZAGREB.

PRVE HRVATSKE
STEDIONICE ZAGREB

FRANCOSKE-SRBSKE
BANKE, BELGRAD

in vseh njih podružnic v
JUGOSLAVIJI.

Izplačuje gotovi ameriškanski dolar in dinar (krona) v kraju.

Prodaja šifkate za vse proge

Doprema rojake iz kraja.

Izvršuje vse bančne posle.

Sprejema denar na vloge in plačuje 4% obresti.

PIŠITE PO CENIK

Emil Kiss, bankir

133 Second Ave. New

York, N. Y.

POZOR!

Slovenci in Hrvati v Chisholm, Minn., in okolici.

Kadar želite uložiti denar na hranilno ulogo ali čekovni promet, zavarovati vaše poslopje ali poslati denar v staro domovino, obrnite se na stari in zanesljivi

Miner's State Bank

Chisholm, Minn.

Frank Gouze, Slovenec, je blagajnik banke n vso vašo trgovino lahko odpravite v materinem jeziku.

"Točnost", "Varnost" in "Postrežba" je naše geslo.

Importirane

KRANJSKE KOSE

iz najboljšega jekla. Dolgost 65 in 70 centimetrov.

Cena \$2.00 — z rinko.

MATH PEZDIR

Box 772, City Hall Sta.

New York, N. Y.

SEVEROVA ZORAVILA VZDRŽUJEJO ZDRAVJE V DRUŽINAH.

Onemogle, nervozne ženske bodo gotovo dobile uspešno od pomoč kadar uživajo

SEVERA'S
REGULATOR

Tonika za ženske

Premaga bolečine, popravi neredne funkcije, pomaga naravi okrepčati oslabele ženske organe in jim povrne normalne razmere.

CENA \$1.25

Vprašajte v lekarnah.

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

Delnice Jadranske Banke

Narastujoče poslovanje Jadranske banke v zvezi z njenim ekspanzivnim delom v vseh panogah gospodarskega življa v domovini je izkazalo potrebo povečati lastniška obratna sredstva zavoda. V izvršitvi sklepa občnega zbora od 27. maja se je sedaj povišalo delniško glavnico od 120 milijonov kron na 240 milijonov kron z izdajo 300,000 delnic po K400 ali Din. 100 nominalne.

Iz mnogoštevilnih vprašanj naših strank glede nakupa delnic nam je sklepali da bojo izseljenci želeli nabaviti delnice III. izdaje, vsled česar se je rok za podpisovanje v Ameriki

podaljšal do 31. oktobra t. l.

Naši izseljenci, ki še niso delničarji lahko kupijo delnice pod istimi pogoji kakor nedelničarji v domovini.

Cena za eno delnico je:
(K400 za glavnico in K360 za rezerve) K 760.00
došteti 5% obresti od 1. jan. do 31. okt. 1922. K 31.70
K 791.70

DELNICE IMAJO PRAVICO DO DIVIDENDE ZA L. 1922.

Za leto 1921 dividenda je iznašala 12% to je K 48, in je pričakovati za leto 1922 še boljši dohodek.

Za vpis in informacije se obrnite na:

Frank Sakser State Bank

Glavno zastopstvo Jadranske banke.

82 CORTLANDT STREET NEW YORK CITY.

DENARNE POŠILJATVE.

Jugoslavija:	Italija:
1000 kron za.....\$ 3.50	100 lir za.....\$ 5.50
10.000 kron za.....\$ 34.00	1000 lir za.....\$ 50.00

NOTARSKA DELA.

Izdajujemo notarska dela za tukaj in stari kraj.

Prošnje za pridobitev svojcev iz stare domovine.

Posojujemo in vzamemo posojila na prve vknjižbe (Mortgage).

Prodajamo hiše, lote in farme. Za pojasnila se obrnite na

MLADIĆ & VERDERBAR,

1334 W. 18th St. Chicago, Ill.

Kadar mislite na stari kraj

mislite na

SLOVENSKO BANKO

ZAKRAJŠEK & ČEŠARK

70—9th Ave.

New York City.

Ona pošilja denar v stari kraj potom lastnih direktnih zvez s pošto in zanesljivimi bankami,

prodaja parobrodne listke za vse važne prekmorske linije za potovanje v stari kraj in od tam sem,

Izdajuje izjave za dobavo oseb iz starega kraja in druge notarske listine.

Za nadaljna pojasnila se obrnite na zgoraj navedeni naslov.

Postrežba točna in solidna.

FIRST

NATIONAL BANK

Established 1857

Geslo naše banke

je točna postrežba in uljudnost. Vsak uradnik in uslužbenec naše banke se zaveda važnosti, da z Vami uljudno občuje, in da Vas točno ter zadovoljno postreže. Ako stopite torej z nami v poslovno zvezo, ste lahko zagotovljeni največje pozornosti, katero boste odobrvali.

Tekom zadnjih petinšestdeset let se je ta banka držala vedno uljudne postrežbe napram občinstvu našega mesta. Med tem časom se je to banko postavilo na trdno podlago in v občno zadovoljnost. Gotovo se bo ta banka tudi Vam dopadla. Odprite torej še danes svoj račun v tej banki ter se o naši solidnosti še sami prepričajte.

TA BANKA USPEŠNO DELUJE OD LETA 1857

THE OLDEST and LARGEST BANK in JOLIET